

قوانین و مقررات گزینش

قانون گزینش کشور و آئین نامه اجرایی

فهرست

عنوان

متن فرمان حضرت امام خمینی (ره)

ابلاغ قانون تسری قانون گزینش معلمان توسط ریاست جمهوری

ارسال قانون تسری قانون گزینش معلمان توسط مجلس شورای اسلامی

ماده واحده قانون تسری قانون گزینش معلمان

ابلاغ قانون گزینش معلمان توسط

ارسال قانون گزینش معلمان توسط مجلس شورای اسلامی

مواد قانون گزینش:

ماده یک: گزینش بر اساس فرمان امام (ره)

ماده دو: ضوابط عمومی گزینش

ماده سه: ارکان گزینش کشور

ماده چهار: ترکیب هیأت عالی گزینش

ماده پنج: وظایف رئیس جمهور در اجرای گزینش کشور

ماده شش: اختیارات ریاست جمهوری

ماده هفت: تشکیلات گزینش

ماده هشت: وظایف هیأت مرکزی گزینش

ماده نه: وظایف دبیر هیأت مرکزی گزینش

ماده ده: وظایف هسته های گزینش

ماده یازده: وظایف مدیر هسته

ماده دوازده: وظایف دستگاه در امر گزینش

ماده سیزده: ضوابط ویژه کارگزاران گزینش

ماده چهارده: رسیدگی به شکایات

ماده پانزده: بنای صدور رأی در گزینش

ماده شانزده: زمان انجام گزینش

ماده هفده: نحوه همکاری دستگاهها با گزینش

ماده هجده: آیین نامه اجرایی

آیین نامه اجرایی قانون گزینش :

ابلاغ آیین نامه اجرایی قانون گزینش معلمان توسط ریاست جمهوری

ارسال آیین نامه اجرایی قانون گزینش معلمان توسط مجلس شورای اسلامی

متن آیین نامه اجرایی قانون گزینش کشور

فصل اول : کلیات

فصل دوم: ضوابط عمومی و ضوابط انتخاب اصلح

فصل سوم: تشکیلات ، حدود وظایف و صلاحیتها

فصل چهارم: نظارت و بازرسی و رسیدگی به شکایات

فصل پنجم: سایر مقررات

بسم الله الرحمن الرحيم

ستاد پیگیری تخلفات قضائی و اداری

اخیراً چند کتاب به عنوان سئوالات دینی و ایدئولوژی اسلامی را ملاحظه نمودم و بسیار متأسف شدم از آنچه در این کتابها و جزواتی از این قبیل به اسم اسلام، این دین انسان‌ساز الهی برای گزینش عمومی مطرح شده است و آنها را میزان رد و قبولی افراد قرار داده‌اند این نوشته‌ها که مشحون از سئوالات غیر مربوط به اسم دیانت و احیاناً مستهجن و اسف‌آور است از آنجا که به اسم دیانت و اسلام منتشر شده است از کتب و جزوات انحرافی است که برای حیثیت اسلام و جمهوری اسلامی مضر است و به وزیر ارشاد توصیه نمودم که امثال این کتب را در اسرع وقت جمع‌آوری و فروش و خرید و نشر آنها را ممنوع شرعی اعلام نمایند شاید بسیاری از افرادی که در تدوین آنها دخالت داشته‌اند دارای حسن نیت بوده‌اند لکن احتمال نفوذ شیاطین در این نحو مسائل قوی است که برای مشوه نمودن چهره نورانی اسلام و یا جمهوری اسلامی بدین امر اقدام نموده‌اند لهذا مراتب زیر را از ستاد محترم خواستارم

۱- تمام هیئت‌هایی را که به نام گزینش در سراسر کشور تشکیل شده‌اند منحل اعلام می‌نمایم چه در قوای مسلح و یا در وزارتخانه و ادارات و چه در مراکز آموزش و پرورش تا برسد به دانشگاهها تمام آنها منحل است و ستاد انحلال را اعلام نماید

۲- ستاد موظف در اسرع وقت دستور دهد تا هیئت‌هایی به جای هیئت‌های منحل از افراد صالح و متعهد و عاقل و صاحب اخلاق کریمه و فاضل و متوجه به مسائل روز تعیین تا در گزینش افراد صالح بدون ملاحظه روابط اقدام نماید و گزینش زیر نظر آنها انجام گیرد و دقت شود تا این افراد تنگ‌نظر و تندخو و نیز مسامحه‌کار و سهل‌انگار نباشند و چنانچه قبلاً تذکر داده‌ام میزان در گزینش حال فعلی افراد است مگر آنکه از گروهکها و مفسدین باشند یا حال فعلی آنها مفسده‌جویی و اخلال‌گری باشد و اما کسانی که در رژیم سابق بواسطه جو حاکم یا الزام رژیم ستمگر مرتکب بعضی نارواها شده‌اند، ولی فعلاً به حال عادی و اخلاق صحیح برگشته‌اند تندروییهای جاهلانه در حق آنها نشود که این ظلم است و مخالفت دستور اسلام و باید ممنوع اعلام شود

۳- از آنجا که بسیاری از سئوالهای اسلامی این کتابچه‌ها از مسائل غیر محل ابتلاء می‌باشد که شاید فضلا و علمای زحمت‌کش نیز در جواب آنها عاجز باشند و نیز بعضی آنها غلط و بعضی از سئوال و جوابها بر خلاف است این نحوه سئوالات به هیچ وجه معیار در گزینش افراد نیست و ندانستن آنها برای آنان اشکال و عیبی ندارد لازم است ستاد محترم اشخاصی را مأمور کند که اگر افرادی چه به واسطه سئوالهای شرعی که دانستن آنها برای این اشخاص لزوم ندارد و چه سئوالهای ناروائی که به اسلام ارتباط ندارد از ادارات و یا وزارتخانه‌ها و یا دیگر مراکز اخراج شده‌اند و یا به واسطه آن استخدام نشده‌اند تشخیص داده تا اگر اخراج و یا عدم پذیرش به صرف این امور و اشتباه آن بوده است آنان را به محل خود برای خدمت برگردانند که این نحوه عمل که با

آنها شده است ظلم فاحش است و محروم نمودن کشور از اشخاص مفید می‌باشد که از همه اینها باید جلوگیری شود و نیز از افراد صحیحی که در هیئتهای گزینش بوده‌اند قدردانی شود و به افراد دیگر آنها نصیحت شود تا نظیر این افعال در کشور اسلامی واقع شود.

۴- ستاد محترم دستور دهد کتابچه‌های مختصری شامل بعضی از مسائل شرعی که محل اطلاع عموم است و مسائل اعتقادی که دانستن آنها در اسلام لازم است بطور ساده و بدون معماها که در این کتب و نشریات انحرافی موجود است و بعضی مسائل مناسب یا شغل افراد با نظارت اشخاص مطلع از احکام اسلام و متوجه به اطراف مسائل سیاسی و اجتماعی تهیه شود و آنها را در دسترس افراد قرار داده و در صورت احتیاج اشخاص را آموزش دهند و بدون آموزش سؤال از آنها نشود و میزان رد و قبول موازین اسلام و انسانی باشد که هدایت جاهلان منظور نظر اصیل است.

۵- تجسس از احوال اشخاص در غیر مفسدین و گروههای خرابکار مطلقاً ممنوع است و سؤال از افراد به اینکه چند معصیت نمودی چنانچه بنا به بعضی گزارشات این نحوه سئوال می‌شود مخالف اسلام و تجسس کننده معصیت‌کار است باید در گزینش افراد این نحوه امور خلاف اخلاق اسلام و خلاف شرع مطهر ممنوع شود

۶- بنا به گزارش رسیده بعضی از کلاسهای درس که در ارتش و سپاه و سایر مراکز نظامی و انتظامی تأسیس شده است. مستهجن و مبتذل است باید این کلاسها به وسیله اشخاص عالم و عاقل و متعهد اداره شود و نمایندگان این جانب در نیروهای نظامی و انتظامی با کمال جدیت به اصلاح آنان پرداخته و به کار خود ادامه دهد این ستاد موظف است برای هر وزارتخانه و یا مراکز دیگر کتابچه‌هایی مناسب با کار آنان به صورتی معقول و اسلامی تهیه نموده و از تبلیغات جاهلانه و احیاناً ضد انقلابی جلوگیری نمایند.

والسلام علیکم و رحمه الله

روح الله الموسوی الخمینی

۱۵ دی ماه ۱۳۶۱ برابر ۲۰ ربیع‌الاول ۱۴۰۳ هجری قمری

سازمان امور اداری و استخدامی کشور

قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۲/۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۴۹۴۸-ق مورخ ۱۳۷۵/۲/۳۰ واصل گردیده است ، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور

رونوشت بانضمام تصویر قانون به:

دفتر مقام معظم رهبری - کلیه وزارتخانه‌ها ، سازمانها ، مؤسسات دولتی - استانداریهای سراسر کشور - شرکتهای ملی نفت و گاز و پتروشیمی - سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران - سازمان صنایع ملی ایران - جمعیت هلال احمر - شهرداریها - سازمان تأمین اجتماعی - دفتر رئیس جمهور - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر معاون اول رئیس جمهور - دیوان محاسبات - اداره قوانین مجلس شورای اسلامی - دفتر هیأت دولت - اداره کل حقوقی - اداره کل قوانین و مقررات کشور - اداره کل امور مجلس - دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ابلاغ می‌شود.

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

طرح تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۶/۴ تصویب شده بود در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۲/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

بسمه تعالی

قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه‌ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی

ماده واحده - بمنظور اجرای کامل فرمان حضرت امام (ره) و اعمال سیاست واحد در گزینشهای سراسر کشور، امر گزینش و اجرای ضوابط و مقررات مربوط به آن در کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، شرکتهای ملی نفت و گاز و پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، جمعیت هلال احمر، شهرداریها، سازمان تأمین اجتماعی، بانکها، مؤسسات و شرکتهای دولتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مؤسسات و شرکتهائی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها از بودجه عمومی تأمین می‌شود. و همچنین گزینش کارکنانی که به دستگاههای مشمول قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مأمور یا منتقل گردند و نهادهای انقلاب اسلامی تابع احکام مقرر در قانون مذکور خواهند بود.

تبصره ۱- داوطلبان ورود به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیر بورسیه یا غیر متعهد خدمت و مراکز آموزش عالی غیر وابسته به دستگاههای مذکور در فوق، قضات و اعضاء هیأت‌های علمی دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی، پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (اعم از کادر نظامی و غیر نظامی ارتش، سپاه و نیروهای انتظامی) تابع احکام مربوط به خود خواهند بود.

تبصره ۲- در هر مورد که برای وزیر یا وزارت آموزش و پرورش در قانون یادشده حکمی پیش‌بینی شده است در دستگاههای مذکور حسب مورد بالاترین مقام دستگاه ذیربط عهده‌دار وظایف مقرر خواهد بود.

تبصره ۳- حکم تبصره ۲ ماده ۱۲ قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش در مورد استفاده از امکانات شامل کلیه دستگاههای مشمول ماده واحده خواهد بود و در صورتی که بعضی از شرکتهای دولتی و وابسته به دولت فاقد واحد گزینشی باشند از نیروها و امکانات موجود مربوط به گزینش دستگاه متبوع خود استفاده خواهند کرد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اردیبهشت‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

بسمه تعالی

نهاد ریاست جمهوری

۷۹۳۶

۴/۷/۱۳۷۴

قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ چهاردهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۶/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۴۳۶۵-ق مورخ ۱۳۷۴/۶/۲۸ واصل شده است به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور

بسمه تعالی

ق - ۴۲۶۵

۲۸/۶/۱۳۷۴

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

طرح تعیین ضوابط گزینش معلمان و مرجع آن که در جلسه.....علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی به پیوست ارسال می‌گردد.ان

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

بسمه تعالی

ق - ۴۲۶۵

۲۸/۶/۱۳۷۴

قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش

ماده ۱- گزینش مربیان پرورشی ، معلمان و کلیه کارکنان آموزش و پرورش بر اساس فرمان مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۱۵ حضرت امام خمینی (ره) به شرح زیر خواهد بود.

ضوابط:

ماده ۲- ضوابط عمومی گزینش اخلاقی ، اعتقادی و سیاسی کارکنان آموزش و پرورش ، مدارس غیر انتفاعی ، سازمانها و شرکتهای تابعه اعم از داوطلبان مراکز تربیت معلم ، دانشسرای تربیت معلم ، تعهد دبیری ، متعهدین خدمت و استخدام و اشتغال ، بورسیه های داخل و خارج ، اعزام مأمورین ثابت ، مأمورین و منتقلین سایر دستگاهها برای مشاغل آموزشی و غیر آموزشی ، علاوه بر داشتن شرایط عمومی استخدام ، (صلاحیت علمی و توانائی جسمی و روانی) به قرار ذیل است:

۱- اعتقاد به دین مبین اسلام و یا یکی از ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲- التزام عملی به احکام اسلام

۳- اعتقاد و التزام به ولایت فقیه ، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی

۴- عدم اشتها به فساد اخلاقی و تجاهر به فسق

۵- عدم سابقه وابستگی تشکیلاتی ، هواداری از احزاب و سازمانها و گروههایی که غیر قانونی بودن آنها از طرف مقامات صالحه اعلام شده و یا می شود مگر آنکه توبه ایشان احراز شود.

۶- عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر

۷- عدم اعتیاد به مواد مخدر

تبصره ۱- در خصوص بند ۳ اقلیتهای مذهبی مصرح در قانون اساسی از نظر اعتقادی و عملی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تابع شرایط خاص خود می باشند و در هر حال نباید متجاهر به نقض احکام اسلامی باشند.

تبصره ۲- ایثارگران در گزینش دارای اولویت می باشند و در موارد محدودیت ظرفیت و کثرت تقاضا ، ملاکهای تقدم (مانند مناطق محروم ، فعالیت در نهادهای انقلاب ، شرکت در نماز جمعه و جماعات ، پوشش چادر برای خواهران) نیز نسبت به داوطلبان اعمال می گردد.

تبصره ۳- تشخیص بند ۵ ضوابط عمومی به عهده وزارت اطلاعات و در سایر موارد به عهده هیأت عالی گزینش می باشد.

ترکیب و وظایف هیأت عالی گزینش:

ماده ۳- ارکان گزینش کشور عبارتند از:

۱- رئیس جمهور

۲- هیأت عالی گزینش

۳- هیأت های مرکزی

۴- هسته های گزینش

ماده ۴- رئیس جمهور برای انجام وظایف مقرر در ماده ۵ این قانون و با توجه به موارد و ضوابط مندرج در فرمان حضرت امام (ره) هیأت عالی گزینش را با ترکیب زیر تشکیل می دهد:

۱- نماینده قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه

۲- دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور (در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد)

۳- وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی حسب مورد

۴- دو نماینده از کمیسیونهای امور اداری و استخدامی و آموزش و پرورش به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

تبصره - دبیرخانه هیأت عالی گزینش که زیر نظر دبیر هیأت و در نهاد ریاست جمهوری می باشد ، دارای ردیف مستقل بودجه بوده و کماکان از کلیه امکاناتی که در اختیار دارد استفاده خواهد نمود.

ماده ۵- وظایف رئیس جمهوری در اجرای گزینش کشور به شرح ذیل می باشد:

۱- تعیین سیاستها ، خط مشی ها ، تطبیق ضوابط مربوط به امر گزینش با موازین شرعی ، تعیین ضوابط و مرجع احراز توبه و تغییرات مربوطه.

۲- ایجاد تفکیک ، ادغام و انحلال هیأت های مرکزی گزینش و عنداللزوم انحلال هسته ها.

۳- تدوین و تصویب آیین نامه ها ، دستورالعملها ، بخشنامه ها ، فرمهای لازم جهت حسن انجام امور گزینشی کشور

۴- بررسی و احراز صلاحیت اعضاء هیأت های مرکزی ، مسؤول و معاونین دبیرخانه ، مدیر و اعضاء هسته های گزینش کشور و عنداللزوم در سایر موارد مربوطه

۵- مرجع عالی تفسیر و توضیح آیین نامه ها ، شرح وظایف ، نظارت و بازرسی ، هماهنگی ، رسیدگی به شکایات ، آموزش و پرورش و پژوهش ، احراز صلاحیت ارزشیابی عملکرد ، عزل و نصب کادر گزینش ، بانک اطلاعاتی ، زمانبندی ، استفاده از تکنولوژی در گزینش کشور

۶- اعلام نظر نهایی نسبت به آرای صادره گزینشی، بودجه، تشکیلات، نیروی انسانی مورد نیاز هیأت‌های مرکزی و هسته‌های گزینشی و ارسال به مراجع ذیربط جهت عضویت

۷- تعیین نمودار تشکیلاتی، تشکیلات تفصیلی و بودجه مورد نیاز هیأت عالی گزینش.

تبصره ۱- مصوبات هیأت عالی گزینش پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است.

تبصره ۲- وظایف دبیر هیأت عالی گزینش در صورت تفویض رئیس جمهور عبارتست از:

۱- اداره امور اجرای هیأت عالی و دبیرخانه آن با نظر هیأت

۲- صدور احکام انتصابات طبق مقررات

۳- پیگیری و اجرای مصوبات هیأت عالی و انجام کلیه امور اجرایی گزینش کشور از قبیل آموزش و پرورش و پژوهش، نظارت، بازرسی و پیگیری، هماهنگی، ارزشیابی و پیشنهاد عزل کادر گزینش

ماده ۶- رئیس جمهور با رعایت مفاد این قانون می‌تواند اداره امور گزینش کشور را مستقیماً عهده دار شود و یا به عهده دیگری بگذارد.

تشکیلات:

ماده ۷- تشکیلات گزینش وزارت آموزش و پرورش به این شرح خواهد بود:

الف - هیأت مرکزی گزینش توسط هیأت عالی گزینش تشکیل می‌گردد و به عنوان مرجع گزینش در وزارت آموزش و پرورش خواهد بود اعضای هیأت مذکور که با حکم دبیر هیأت عالی گزینش منصوب می‌شوند، عبارتند از:

۱- نماینده وزیر

۲- نماینده سازمان اموراداری و استخدامی کشور

۳- نماینده هیأت عالی گزینش

تبصره ۱- یک نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و پرورش به انتخاب کمیسیون به عنوان ناظر حضور خواهد داشت.

تبصره ۲- هیأت مرکزی گزینش دارای یک دبیر خواهد بود که با پیشنهاد اعضاء هیأت مرکزی و حکم دبیر هیأت عالی گزینش به مدت ۴ سال منصوب می‌گردد و انتخاب مجدد او بلامانع است.

تغییر دبیر با تصویب هیأت عالی خواهد بود.

تبصره ۳- دبیرخانه هیأت مرکزی زیر نظر آن هیأت تشکیل می‌گردد، مسؤول آن به پیشنهاد هیأت مرکزی و تأیید هیأت عالی و با حکم دبیر هیأت منصوب خواهد شد.

ب- هسته های گزینش ، که در واحدهای مختلف وزارت آموزش و پرورش مرکب از سه تا پنج نفر می باشد ، در امتداد پستهای سازمانی و توسط هیأت مرکزی عنداللزوم تشکیل می گردد اعضای هسته های گزینش با صلاحدید و معرفی هیأت مرکزی گزینش منصوب می شوند

تبصره - هسته های گزینش دارای یک مدیر خواهند بود که با حکم دبیر هیأت مرکزی منصوب می شوند

ج- وظایف و حدود اختیارات:

ماده ۸- وظایف هیأت مرکزی گزینش به شرح زیر خواهد بود:

۱- ایجاد تفکیک ، ادغام و انحلال ، هسته های گزینش مورد نیاز طبق دستورالعملهای هیأت عالی گزینش

۲- بررسی ، انتخاب ، معرفی اعضاء هسته های گزینش ، مسؤول و معاونین دبیرخانه به هیأت عالی گزینش

۳- رسیدگی به شکایات در مرحله دوم تجدیدنظر.

۴- اجرای مصوبات ، دستورالعملها ، بخشنامه ها ، سایر امور محوله که از سوی هیأت عالی گزینش ابلاغ می گردد.

۵- ایجاد هماهنگی ، آموزش ، بازرسی ، نظارت و ارزشیابی عملکرد کلیه هسته های گزینش و تهیه بخشنامه های مربوطه.

۶- ارتباط و هماهنگی لازم با دستگاهها و مراجع ذیربط

۷- پیشنهاد نمودار تشکیلاتی و بودجه هیأت مرکزی و هسته های گزینش تابعه به وزارتخانه

ماده ۹- وظایف دبیر هیأت مرکزی گزینش عبارت است از:

۱- اداره امور اجرایی هیأت مرکزی و دبیرخانه طبق دستورالعملهای هیأت عالی گزینش

۲- صدور احکام انتصاب پس از طی مراحل قانونی

۳- پیگیری و اجرای مصوبات هیأت مرکزی و هیأت عالی گزینش

ماده ۱۰- هسته های گزینش وظایف ذیل را زیر نظر هیأت مرکزی به عهده دارند

۱- اجرای دستورالعملها ، بخشنامه ها و سایر موارد محوله از هیأت مرکزی و هیأت عالی گزینش

۲- بررسی و تعیین صلاحیت اخلاقی ، اعتقادی و سیاسی متقاضیان مشمول این قانون قبل از ورود تا مرحله قطعیت اشتغال (به تحصیل یا استخدام)

۳- تأیید صلاحیت کارکنان هسته

۴- رسیدگی به شکایات در مرحله اول تجدیدنظر

ماده ۱۱- وظایف مدیر هسته به شرح ذیل می باشد:

۱- اداره امور اجرایی و هماهنگی امور واحدهای هسته گزینش طبق دستورالعملهای هیأت مرکزی و هیأت عالی گزینش

۲- صدور احکام انتصاب کارکنان پس از بررسی و تأیید هسته گزینش

۳- اجرای کلیه مصوبات هسته گزینش، هیأت مرکزی و هیأت عالی گزینش

ماده ۱۲- وظایف آموزش و پرورش در امر گزینش به شرح ذیل است:

۱- برگزاری امتحانات یا مصاحبه تخصصی در موارد لزوم طبق مقررات استخدام کشوری (همزمان با طی مراحل گزینش) با مسئولیت نماینده وزیر در هیأت (در صورت تفویض سازمان اموراداری و استخدامی کشور)

۲- انجام امور معاینات پزشکی اعم از معاینات عمومی و آزمایشگاهی بطور اعم و اخص طبق آیین نامه پیشنهادی سازمان امور اداری و استخدامی کشور که به تصویب وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

۳- پیشنهاد نمودار تشکیلاتی و بودجه مورد نیاز هیأت مرکزی و هسته های گزینش تابعه آن حسب مورد به سازمان اموراداری و استخدامی کشور یا سازمان برنامه و بودجه.

۴- تأمین کلیه امکانات مورد نیاز هیأت مرکزی و هسته های گزینش تابعه اعم از پرسنل، جا و مکان، وسایل نقلیه و همچنین پیش بینی ردیف مستقل بودجه برای هیأت مرکزی گزینش

تبصره ۱- سازمانهای امور اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه موظفند حسب مورد نسبت به پیشنهادهای وزارتخانه با رعایت نظر هیأت عالی گزینش اقدام نمایند.

تبصره ۲- کلیه امکاناتی که در تاریخ ۱۳۷۳/۷/۱ در اختیار هیأت مرکزی و هسته های گزینش آموزش و پرورش بوده است اعم از نیروی انسانی موجود با توجه به پستهای سازمانی، مکان، وسیله نقلیه کماکان در اختیار هیأت تشکیل شده بر اساس این قانون خواهد بود به استثناء مواردی که طبق قانون منتقل یا واگذار شده باشد.

سایر مقررات:

ماده ۱۳- کارگزاران گزینش می باید علاوه بر ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون دارای شرایط زیر نیز باشند:

الف - شرایط مقرر در فرمان ۱۳۶۱/۱۰/۱۵ حضرت امام خمینی (ره) صالح، متعهد، عاقل، صاحب اخلاق کریمه، فاضل، متوجه به مسایل روز باشند و تنگ نظر، تندخو، مسامحه کار و سهل انگار نباشند.

ب- ۲۵ سال سن و تأهل برای اعضای هیأت‌های مرکزی و ۲۳ سال سن و تأهل برای اعضای هسته های گزینش و تأهل برای سایر پرسنل گزینش با اولویت.

ماده ۱۴- افرادی که در مراحل گزینش واجد شرایط عمومی یا انتخاب اصلح تشخیص داده شوند در صورت اعتراض می توانند تقاضای کتبی خود را حداکثر تا دو ماه در هر مرحله پس از دریافت حکم به مرجع تجدیدنظر کنند، (اول، دوم) تحویل دهند و در صورت عدم اعتراض در مهلت مقرر رأی صادره قطعی و لازم الاجرا است دستورالعمل این ماده توسط هیأت عالی گزینش تهیه و به تصویب می رسد.

تبصره ۱- مرحله اول تجدیدنظر توسط هسته گزینش (حداقل با دو نفر جدید) و مرحله دوم آن توسط هیأت مرکزی صورت می گیرد.

تبصره ۲- هیأت عالی گزینش نسبت به هر مورد از احکام صادره و هر گونه تخلف اعم از مسامحه کاری، تندروی، اعمال تبعیض و انجام امور خلاف شرع رسیدگی نموده و پس از اصلاح یا ابطال آراء هیأت صادر کننده رأی را ملزم به اجرای رأی جدید، برخورد با متخلف، ترمیم و یا انحلال واحد گزینش و یا ارجاع به مراجع ذیربط نموده و در غیر اینصورت رأساً اقدام می نماید.

هیأت عالی گزینش دستورالعمل این تبصره را تهیه و تصویب خواهد نمود.

تبصره ۳- معترضین به آراء هیأت مرکزی و هسته ها حداکثر تا دو ماه از ابلاغ رأی می توانند به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند و دیوان نسبت به رسیدگی اقدام می نمایند.

ماده ۱۵- صدور رأی در گزینش افراد با شرایط عمومی یا انتخاب اصلح تابع نظر اکثریت اعضای بوده و بر مبنای اقرار یا بینه به شرط عدم تعارض یا شیاع مفید، اطمینان یا قرائن و امارات موجب اطمینان که حداقل با انجام تحقیق (غیر از اقرار) از منابع موثق و طبق موازین شرعی احراز می گردد سایر مراحل طبق دستورالعمل هیأت عالی گزینش خواهد بود.

ماده ۱۶- هیأت مرکزی موظف است حداکثر طرف سه ماه از زمان دریافت مدارک و امکانات لازم از مراجع مربوطه، امور گزینش افراد موضوع این قانون را قبل از ورود به انجام رسانده و نتایج را اعلام نماید در موارد عدم تکمیل ظرفیت، حوادث غیر مترقبه این مدت حداکثر تا دو ماه با موافقت هیأت عالی گزینش قابل تمدید است.

تبصره ۱- گزینش نیروهای غیر رسمی و غیر ثابت اعم از روزمزد، قراردادی، پیمانی و عناوین مشابه در چارچوب این قانون و بر طبق دستورالعملی که با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و توسط هیأت عالی تهیه و تنظیم می گردد، خواهد بود ولی در هر صورت صدور احکام استخدامی تا مرحله قطعی اعم از رسمی یا ثابت با نظر گزینش خواهد بود در غیر این صورت هر گونه پرداخت وجه غیر قانونی است.

تبصره ۲- همکاری با گزینش کشور در صورت عدم وجود پست سازمانی به عنوان تصدی بیش از یک پست تلقی نخواهد شد.

ماده ۱۷- وزارت اطلاعات و کلیه دستگاههای اجرایی و قضایی و نیروی انتظامی ، سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح مکلفند در رابطه با گزینش افراد همکاریهای لازم را با هیأت عالی و هیأت مرکزی گزینش اعمال و اطلاعات مورد نیاز را حداکثر ظرف مدت ۲ ماه با رعایت قوانین و مقررات با طبقه بندی مربوطه در اختیار قرار دهند.

ماده ۱۸- آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط هیأت عالی گزینش با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری استخدامی مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر هجده ماده و هفده تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۶/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آئین نامه اجرایی قانون گزینش کشور

نهاد ریاست جمهوری

آیین نامه اجرایی قانون گزینش کشور که در تاریخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ به تصویب کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی رسیده و طی نامه شماره ۲۳۶۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱ واصل گردیده به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد

سید محمد خاتمی

رئیس جمهور

رونوشت بانضمام تصویر قانون به :

دفتر مقام معظم رهبری - کلیه وزارتخانه ها ، سازمانها ، مؤسسات دولتی ، نهادهای انقلاب اسلامی و استانداردهای سراسر کشور - دفتر رئیس جمهور - مجمع تشخیص مصلحت نظام - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر معاون اول رئیس جمهور - دیوان محاسبات - اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی - دفتر هیأت دولت - اداره کل حقوقی - اداره کل قوانین و مقررات - اداره کل امور مجلس - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) و سازمان امور اداری و استخدامی کشور ابلاغ می شود.

بسمه تعالی

ق - ۲۳۶۷

۳۱/۶/۷۷

حضرت محترم حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه اجرایی مذکور در ماده ۱۸ قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ و قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ که در جلسه مشترک مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ کمیسیون آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

آیین نامه اجرایی قانون گزینش کشور

کمیسیون مشترک آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی بر اساس فرمان مورخ ۶۱/۱۰/۱۵ حضرت امام خمینی (ره) و به استناد ماده (۸) قانون گزینش معلمان مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ و قانون تسری قانون مذکور مصوب ۱۳۷۵/۶/۹ آیین نامه اجرایی را بنا به پیشنهاد هیأت عالی گزینش ، به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول : کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه عبارات اختصاری زیر جایگزین عناوین کامل آنها می گردد.

الف - « هیأت عالی » به جای هیأت عالی گزینش

ب) - « هیأت » به جای هیأت مرکزی گزینش

ج- « هسته » به جای هسته گزینش

د- نهاد به جای نهاد ریاست جمهوری

هـ - سازمان به جای سازمان امور اداری و استخدامی کشور

و- «قانون گزینش» به جای قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی

ز- «قانون تسری» به جای قانون تسری قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش به کارکنان سایر وزارتخانه ها ، سازمانها ، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ مجلس شورای اسلامی.

ماده ۲- امر گزینش و اجرای ضوابط و مقررات مربوط به آن درباره داوطلبان ورود به خدمت اعم از رسمی ، غیر رسمی (پیمانی - قراردادی - روزمزد و عناوین مشابه) و مشمولین قانون کار در کلیه دستگاههای مذکور در ماده واحده قانون تسری و ماده (۳) قانون گزینش تابع احکام مقرر در قانون گزینش و این آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۱- هر گونه جذب و بکارگیری منوط به رعایت ماده فوق می باشد و پرداخت هر گونه وجه بدون رعایت ماده فوق غیر قانونی است.

تبصره ۲- اعزام به مأموریت ثابت خارج از کشور ، مأموریت یا انتقال به دستگاه دیگر در مشاغل حساس ، بورسیه شدن (دوره های بلند مدت) و همچنین پذیرش داوطلبان مراکز آموزش عالی وابسته به دستگاهها منوط به تأیید گزینش است.

تبصره ۳- گزینش کارکنان وزارت اطلاعات از شمول این آیین نامه مستثنی بوده و تابع مقررات مربوطه خواهد بود.

فصل دوم - ضوابط عمومی و ضوابط انتخاب اصلح

ماده ۳- ضوابط عمومی گزینش اعتقادی ، اخلاقی و سیاسی کارکنان موضوع این آیین نامه ضوابط مقرر در ماده (۲) قانون گزینش است و التزام عملی به احکام اسلام مندرج در ماده مذکور عبارتست از:

۱- عمل به واجبات از قبیل نماز ، روزه و...

۲- اجتناب از محرمات (عدم ارتکاب معاصی کبیره)

ماده ۴- جزئیات مصادیق ضوابط عمومی و انتخاب اصلح (ضوابط عمومی و ملاکهای تقدم) ، ضوابط و معیارهای حاکم بر گزینش کشور و دستورالعملهای مورد نیاز توسط هیأت عالی تنظیم و ابلاغ خواهد شد. در تعیین موازین شرعی و تطبیق کلیه امور گزینش با مبانی فقهی ، هیأت عالی حسب آراء فقهی حضرت امام خمینی (رض) و ولی فقیه اقدام خواهد کرد.

تبصره ۱ - امر گزینش در مشاغل حساس و همچنین موارد خاص بر اساس ضوابط انتخاب اصلح انجام خواهد شد.

تبصره ۲- اعزام به مأموریت ثابت خارج از کشور از مصادیق موارد خاص و مشاغل آموزشی ، امنیتی از مصادیق مشاغل حساس محسوب می گردد. تشخیص سایر موارد خاص با هیأت عالی خواهد بود و موارد حساس به ترتیب مقرر در ماده (۴۱) تعیین خواهد بود.

فصل سوم- تشکیلات حدود وظایف و صلاحیتهای

الف - هیأت عالی

ماده ۵- دبیر هیأت عالی گزینش که به پیشنهاد اعضاء هیأت عالی و حکم رئیس جمهور مصوب می شود همتراز مقامات موضوع بند (ب) تبصره (۳) ماده یک قانون نظام هماهنگ پرداخت (استانداران سفرا) می باشد.

تبصره - در صورتی که رئیس جمهور به استناد ماده (۶) قانون گزینش ، اجرای قانون را به دیگری واگذار نماید حکم دبیر هیأت عالی به ترتیب فوق توسط وی به عنوان ریاست هیأت عالی گزینش صادر خواهد شد.

ماده ۶- هیأت عالی با همکاری هیأتها و دستگاههای ذیربط نسبت به ایجاد و توسعه بانک اطلاعاتی گزینش کشور اقدام می نماید.

تبصره- هیأتها و مراکز اطلاعاتی ، دستگاههای اجرایی و قضایی و نیروی انتظامی ، سازمانهای حفاظت و اطلاعات و عقیدتی - سیاسی نیروهای مسلح مکلفند همکاریهای لازم را در این زمینه حسب نظر هیأت عالی معمول دارند.

ماده ۷- هیأت عالی موظف است نسبت به تدوین نظام جامع آموزش گزینش کشور با استفاده از تجارب عملی و پژوهشهای بنیادی و کاربردی در متون فقهی و دستاوردهای علمی اقدام نماید و با توسعه پژوهشها نسبت به دستیابی به روشهای بهینه انجام کار مبادرت ورزد هیأت عالی می تواند دوره های مزبور را رأساً اجرا و یا اجرای آن را به هیأتها تفویض نماید.

تبصره ۱- استفاده از مزایای استخدامی دوره های آموزشی مزبور با کسب مجوز از سازمان صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲- اشتغال کارگزاران در امر گزینش کشور در صورت تأیید صلاحیت به ترتیب مقرر در قانون گزینش و قانون تسری ، منوط به طی دوره های آموزشی مقرر خواهد بود.

ماده ۸- وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه می تواند در جلسات هیأت عالی در موارد ذیل شرکت نماید:

۱- تصویب دستورالعمل با رویه خاص دستگاه ذیربط

۲- ایجاد هیأت جدید ، ادغام یا انحلال هیأت مرکزی دستگاه ذیربط

۳- اعلام نظر نهایی نسبت به موارد خاص و مورد اختلاف در مورد نمایندگان وزراء در هیأتها ، اعضای هسته ها ، شکایات و گزارش بازرسی حسب تشخیص هیأت عالی.

۴- درخواست وزیر جهت شرکت در جلسه.

ب- هیأت مرکزی گزینش

ماده ۹- جلسات هیأت با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات آنها با حداقل دو رأی معتبر خواهد بود.

ماده ۱۰- هیأت موظف است بر اساس دستورالعمل هیأت عالی نسبت به استعلام سوابق پذیرفته شدگان در کلیه آزمونها و یا معرفی شدگان موضوع ماده (۲) قانون گزینش و مشمولین ماده واحده قانون تسری از بانک اطلاعاتی موضوع ماده (۶) این آیین نامه و سایر مراجع ذیربط اقدام نماید.

ماده ۱۱- هیأت می تواند با توجه به حجم فعالیتها ، توسعه با کاهش فعالیتها موجود ، پراکندگی جغرافیایی واحدهای وابسته و تابعه در مرکز و استانها و سایر ضرورتها مرتبط با امر گزینش ، نسبت به ایجاد ادغام و یا تفکیک هسته ها با رعایت مقررات مربوط اقدام نماید.

تبصره ۱- در جهت تسریع جذب نیرو و احتراز از ایجاد تشکیلات غیر ضرور در واحدهای تابعه و استانی دستگاهها ، هیأت می تواند عنداللزوم یکی از واحدهای هسته را تشکیل داده و سایر امور مربوط را توسط یکی از هسته های مرکزی و استانی ، منطقه ای و یا سیار با رعایت قانون گزینش و این آیین نامه انجام دهد.

تبصره ۲- در صورتی که اقدامات موضوع این ماده با تأیید هیأت عالی مستلزم افزایش پستهای سازمانی باشد مراجع قانونی ذیربط نسبت به تأیید آن عمل خواهند نمود.

ماده ۱۲- هیأت موظف است نسبت به انجام امور گزینش خواهران متقاضی ، توسط خواهران با رعایت مقررات قانون تسری و قانون گزینش بر اساس دستورالعملی که به تصویب هیأت عالی می رسد اقدام نماید.

تبصره ۱- هیأت عالی موظف است به تناسب حجم فعالیت گزینش خواهران کشور و به منظور پشتیبانی های علمی ، فنی ، اجرایی ، آموزشی ، نظارت و بازرسی آنها نسبت به پیش بینی سازمان کار مناسب اقدام نماید.

تبصره ۲- هیأت و هسته موظفند متناسب با جذب نیروهای مورد نیاز دستگاه بر حسب جنسیت ، نسبت به ارائه سازمان کار و همکاری نیروهای خواهر یا برادر واجد شرایط مقرر در ماده (۱۳) قانون گزینش اقدام نماید.

ماده ۱۳- هیأت موظف است پس از انتخاب نیروهای مقرر در بند (۴) ماده (۵) قانون گزینش (غیر از اعضاء هیأت) نسبت به تشکیل پرونده و بررسی سوابق آنان اقدام و پس از احراز شرایط مقرر در ماده (۱۳) قانون گزینش موارد را جهت تأیید نهایی به هیأت عالی ارسال نماید.

ماده ۱۴- هر گونه جابجایی و نقل و انتقال اعضاء هسته ها و کارکنان دبیرخانه هیأت با هماهنگی هیأت و سایر کارکنان هسته با هماهنگی هسته انجام می گیرد.

تبصره- بکارگیری نیروهای مورد نیاز دبیرخانه هیأت به پیشنهاد مسئول دبیرخانه و تأیید هیأت خواهد بود.

ج- هسته گزینش

ماده ۱۵- انجام مراحل اجرایی گزینش متقاضیان و داوطلبان موضوع قانون گزینش به عهده هسته است که مرجع ابتدایی صدور آراء گزینش می باشد.

تبصره - آراء صادر شده توسط هسته ها در رابطه با مشاغل حساس در صورت تنفیذ هیأت مربوطه قابل اجرا خواهد بود و هیأت می تواند اختیارات موضوع این تبصره را به هسته تفویض نماید.

ماده ۱۶- صدور رأی در گزینش افراد با حضور سه عضو که با حکم دبیر هیأت منصوب می شوند انجام می گیرد و تصمیمات آنها با اکثریت آراء معتبر است.

تبصره - مرحله اول تجدیدنظر با حضور دو عضو دیگر هسته و یکی از اعضاء قبلی و با رعایت اکثریت آراء در اخذ تصمیمات انجام می گیرد.

ماده ۱۷- مدیر هسته که از بین اعضاء و یا حکم دبیر هیأت منصوب می گردد مستقیماً مسئولیت واحد امور اجرایی هسته را بر عهده خواهد داشت.

ماده ۱۸- افرادی که در پستهای سازمانی گزینش با رعایت کلیه مقررات مربوطه منصوب می شوند در صورتی که مجموع وجوه دریافتی آنان نسبت به حقوق و مزایای شغل قبلی کاهش پیدا نماید ، از تفاوت تطبیق بهره مند خواهند شد.

د- دستگاهها

ماده ۱۹- به منظور اجرای امور گزینش در موعد مقرر ، نهاد و دستگاه موظفند حسب مورد کلیه امکانات مورد نیاز هیأت عالی ، هیأتها و هسته های تابعه اعم از فضا ، وسیله نقلیه ، نیروی انسانی مورد نیاز ، منابع مالی (با بهره مندی از تمامی مزایای مشابه کارکنان آن نهاد یا دستگاه) و سایر خدمات پشتیبانی را تأمین نمایند.

تبصره - هیأت موظف است در موارد استثنایی و پیش بینی نشده ، فهرست نیازهای خود و هسته های تابعه را به امکانات و نیروی انسانی یک ماه قبل از شروع انجام امور گزینش به وزیر یا بالاترین مقام به دستگاه اعلام نماید.

ماده ۲۰- سازمان و سایر مراجع ذیربط مکلفند قبل از تصویب تشکیلات هیأت و هسته و همچنین در تهیه و تدوین طرحهای طبقه بندی مشاغل دستگاههای اجرایی ، نظر هیأت عالی را اخذ و با رعایت آن اقدام نمایند.

تبصره ۱- طراحی و تنظیم تشکیلات سازمانی هسته های گزینش و دبیرخانه هیأتها بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط هیأت عالی تهیه و ابلاغ می گردد.

تبصره ۲- واحد سازمانی هسته زیر نظر بالاترین مقام دستگاهی که هسته در آن ایجاد شده در تشکیلات سازمانی تعیین می گردد. سازمان و سایر مراجع ذیربط مکلفند در طراحی تشکیلاتی دستگاهها این امر را رعایت نمایند.

تبصره ۳- هر گونه پیشنهاد تغییر در تشکیلات و پستهای سازمانی هسته با تأیید هیأت و رعایت مقررات مربوطه خواهد بود.

تبصره ۴- پستهای سازمانی اعضاء هسته در امتداد پستهای دبیرخانه هیأت پیش بینی می گردد.

ماده ۲۱- سازمان برنامه و بودجه موظف است همه ساله با کسب نظر هیأت عالی گزینش ضمن اختصاص ردیف مستقل بودجه ای برای هر یک از هیأتها در زیر ردیف دستگاه مربوطه ، اعتبار مورد نیاز هیأت و هسته های ذیربط را تأمین نماید.

تبصره - به منظور تأمین بودجه مورد نیاز هیأتها و هسته ها در سال ۱۳۷۷ ، دستگاه موظف است بر اساس پیشنهاد هیأت ، اصلاحات لازم را در متن مواقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه به عمل آورده و سازمان مزبور نیز موظف به تأمین اعتبار مورد نیاز هیأت ذیربط خواهد بود.

ماده ۲۲- دستگاه پس از اخذ مجوز استخدامی ، در اجرای ماده (۶) قانون مراتب را جهت طی مراحل گزینش کتباً به هیأت اعلام می نماید و همچنین دستگاه مکلف است داوطلبان موضوع ماده (۲) قانون گزینش را با رعایت سایر مواد این آیین نامه قبل از انتصاب یا بکارگیری و یا اتخاذ تصمیم در رابطه با سایر موارد مقرر در ماده مزبور جهت طی مراحل گزینش معرفی نماید.

تبصره- در صورت نیاز به انجام مصاحبه های تخصصی و علمی با داوطلبانه حضور یک صاحب نظر به نمایندگی از هیأت یا هسته ضروری می باشد دستورالعمل این تبصره توسط هیأت عالی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۳- واحد کارگزینی یا عناوین مشابه اداری در دستگاه مکلف است به محض دریافت نظر گزینش مبنی بر عدم موافقت با ادامه خدمت داوطلب ، نسبت به قطع رابطه استخدامی وی (و در موارد استخدام رسمی قبل از تبدیل وضع به رسمی قطعی) اقدام نماید.

تبصره ۱- در موارد تمدید قرارداد و تبدیل وضع تا قطعی رسمی ، در صورتی که کارمند نسبت به نظر گزینش در مهلت مقرر اعتراض نماید انتصاب افراد دیگر در پست های مربوط به آنان تارسیدگی به اعتراض در هیأت (مرحله دوم تجدیدنظر حداکثر سه ماه) مجاز نخواهد بود و در موارد لغو تعهد خدمت ، نیاز به اخذ مجوز استخدامی جدید نمی باشد.

تبصره ۲- در موارد استثناء مدت مزبور طبق نظر هیأت عالی تعیین خواهد شد.

تبصره ۳- در مواردی که پس از تجدیدنظر اول یا دوم داوطلب محق تشخیص داده شود بابت ایام عدم اشتغال از حقوق آمادگی به خدمت بهره مند خواهد شد و در صورتی که حکم تداوم خدمت با رعایت غمض عین از بعض شرایط صادر بشود حقوقی بابت ایام مزبور ، تعلق نگرفته ولیکن ایام مذکور به عنوان سابقه خدمت تلقی خواهد شد. تشخیص غمض عین طبق دستورالعمل هیأت عالی ، با هیأت خواهد بود.

ماده ۲۴- در مواردی که نظر گزینش در مقطع رسمی آزمایشی تا قبل از انقضای مدت خدمت آزمایشی بر عدم پذیرش باشد و مستخدم تقاضای تجدیدنظر نماید ، صدور حکم قطعی رسمی منوط به اخذ نظر گزینش مبنی بر پذیرش مستخدم مذکور باشد و زمان رسیدگی در تجدیدنظر اول و دوم به زمان مدت خدمت آزمایشی افزوده خواهد شد.

ماده ۲۵- واحدهای کارگزینی یا عناوین مشابه اداری در دستگاه موظفند در صورتی که نظریه مثبت هیأت یا هسته نسبت به صدور حکم استخدام قطعی کارمندان آزمایشی اعلام نشده باشد ، حداقل ۶ ماه قبل از انقضای خدمت آزمایشی نظر هسته یا هیأت را راجع به صدور حکم استخدامی قطعی آنان استعلام نمایند در غیر این صورت متخلف به مراجع ذیربط معرفی می شود.

تبصره ۱- هیأت یا هسته (در صورت تفویض اختیار از سوی هیأت به هسته) حسب مورد موظف است قبل از پایان مدت مقرر خدمت آزمایشی مستخدم نظر خود را به واحد کارگزینی یا واحد امور اداری دستگاه اعلام نماید ، در غیر اینصورت واحدهای مذکور در موعد قانونی اقدام خواهند نمود.

تبصره ۲- واحدهای کارگزینی یا عناوین مشابه اداری در دستگاه موظفند یک نسخه از احکام صادره در هر مقطع از استخدام را به هیأت یا هسته مربوطه ارسال نمایند.

تبصره ۳- در مواردی که در زمان ابلاغ این آیین نامه کمتر از ۶ ماه به زمان انقضای مدت خدمت آزمایشی مستخدم مانده باشد ، کارگزینی و عناوین مشابه اداری موظفند به منظور صدور حکم قطعی سریعاً نظر گزینش را اخذ نمایند.

ماده ۲۶- تاریخ صدور رأی مبنی بر عدم پذیرش توسط هسته ، هیأت و هیأت عالی مبنای عدم اشتغال و یا قطع رابطه استخدامی توسط کارگزینی ها یا واحدهای اداری مشابه در دستگاه می باشد در این صورت پرداخت وجه بابت کارکرد مستخدم از زمان صدور رأی هسته تا زمان صدور حکم کارگزینی حداکثر تا مدت یک ماه بلامانع می باشد.

ماده ۲۷- دبیرخانه هیأت که زیر نظر هیأت و در حوزه ستادی دستگاه مستقر می باشد به عنوان واحد ستادی و اجرایی هیأت جهت تحقق وظایف محوله از جمله موارد ذیل اقدام می نماید:

-تهیه پیش نویس بخشنامه ها و دستورالعملها و فرمهای لازم داخلی.

- انجام کلیه اقدامات اجرایی مربوط به رسیدگی به شکایات افراد جهت طرح در هیأت.

- انجام امور بررسی صلاحیت اعضاء هسته ها و کارکنان دبیرخانه و تهیه گزارشات لازم جهت طرح در هیأت.

- بررسی نمودار تشکیلاتی ، تشکیلات تفصیلی و بودجه مورد نیاز هیأت و هسته های تابعه و پیشنهاد به هیأت.

- انجام کلیه امور پشتیبانی ، اداری ، روابط عمومی ، تدارکات و هیأت مرکزی.

- انجام اقدامات لازم جهت اجرای برنامه های آموزشی کارکنان در چارچوب مصوبات هیأت عالی.

- پیگیری اجراء کلیه مصوبات و تصمیمات متخذه توسط هیأت عالی و هیأت مرکزی در هسته های تابعه.

- برنامه ریزی و نظارت بر اجرای امور رایانه ای.

فصل چهارم: نظارت و بازرسی و رسیدگی به شکایات

ماده ۲۸- هیأت موظف است با توجه به ضوابط و معیارهای مقرر در قانون گزینش و نیز بر اساس دستورالعمل هیأت عالی نسبت به اجرای ضوابط و مصوبات و بررسی عملکرد هسته ها و سیر مراحل گزینش متقاضیان ، نظارت دقیق نماید و عنداللزوم در آراء صادره تجدیدنظر نماید.

تبصره- دبیر هیأت و مدیر هسته با رعایت مقررات گزینش ، پاسخگوی مراجع رسمی مقرر در قانون گزینش و این آیین نامه می باشند.

ماده ۲۹- هیچ یک از اعضای هیأت ، هسته ، محققین و مصاحبه گران گزینش را نمی توان در ارتباط با وظایفی که طبق قانون گزینش برای جمع آوری اطلاعات ، مدارک و همچنین صدور رأی دارند تحت تعقیب قضایی قرار داد.

تبصره- در صورتی که هر یک از افراد فوق مرتکب جرائم عمومی و یا تخلفات اداری گردند پرونده آنان حسب مورد توسط هیأت عالی یا هیأت مربوطه به مراجع قضایی ، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع ذیربط ارجاع خواهد شد.

ماده ۳۰- دیوان عدالت اداری در زمان رسیدگی به شکایات مقرر در تبصره (۳) ماده (۴۱) قانون گزینش از حیث نقض قوانین و مقررات در هر مرحله نسبت به استعلام نظر هیأت یا هیأت عالی اقدام و پس از بررسی و استماع نظرات ، رأی خود را صادر می نماید.

ماده ۳۱- هیأت عالی می تواند برای رسیدگی به هر گونه پرونده و سوابق گزینشی ، نسبت به تشکیل کمیته یا کمیته های بررسی مرکب از ۳ تا ۵ نفر از افراد ذیصلاح در امور گزینش با رعایت شرایط مقرر در ماده (۱۳) قانون گزینش اقدام نماید.

تبصره- کلیه اقدامات اجرایی گزینش موضوع ماده فوق از قبیل انجام تحقیقات ، مصاحبه ، نظردهی توسط دبیرخانه هیأت عالی انجام می شود.

ماده ۳۲- هیأت و هسته (با نظر هیأت) می توانند در مواقع کثرت کار نسبت به تشکیل کمیته های بررسی مرکب از ۳ تا ۵ عضو واجد شرایط مقرر در ماده (۱۳) قانون گزینش پس از تأیید اعضاء توسط هیأت عالی به منظور بررسی مقدماتی و ارائه نظریه به هیأت یا هسته اقدام نماید=ند.

ماده ۳۳- هر گونه رسیدگی به تخلفات گزینشی (عدم رعایت مقررات گزینش) کارکنان گزینش کشور بر اساس تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون گزینش توسط هیأت مربوطه و هیأت عالی خواهد بود.

ماده ۳۴- هر یک از مراجع تجدیدنظر اول و دوم و همچنین دیوان عدالت اداری فقط یکبار می توانند نسبت به یک شکایت رسیدگی و اقدام به صدور رأی نمایند.

ماده ۳۵- افرادی که بعد از ابلاغ قانون گزینش واجد شرایط عمومی یا انتخاب اصلح تشخیص داده نشده و قبلاً اعتراض ننموده اند می توانند حداکثر تا دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه اعتراضیه خود را تحویل نمایند که در این صورت هیأت ، مسئول رسیدگی به آن خواهد بود.

ماده ۳۶- مأموران تحقیق و مصاحبه گران مراحل اول و دوم تجدیدنظر یک پرونده ، مستقل از یکدیگر خواهند بود.

فصل پنجم : سایر مقررات

ماده ۳۷- شروع به طی مراحل گزینش در ورود به خدمت منوط به اعلام کتبی واحد کارگزینی یا عناوین مشابه اداری دستگاه می باشد.

ماده ۳۸- آراء و نظرات هیأت و هسته تنها برای احراز صلاحیت شغلی داوطلبان در محدوده قانون گزینش منوط اعتبار است.

ماده ۳۹- در صورتیکه داوطلب کلیه مراحل گزینشی را قبلاً طی کرده باشد (اخذ نظر موافق) بهنگام تمدید قرارداد یا تبدیل وضع استخدامی و موارد انتقال یا مأموریت به دستگاههای دیگر و همچنین بورسیه های داخل و خارج کشور ،فاصله زمانی آخرین بررسی تا زمان طرح موضوع در هیأت یا هسته برای احراز حال فعلی وی بارعایت ضوابط عمومی یا انتخاب اصلح ملاک عمل در گزینش خواهد بود در موارد استثناء طبق نظر هیأت و یا هیأت عالی عمل خواهد شد.

تبصره- هر گونه استفاده از کارکنان شرکتیهایی که جهت انجام امور خدماتی طرف قرارداد دستگاههای اجرایی می باشند در مشاغل اداری و کارشناسی ، آموزشی و حساس منوط به تأیید گزینش خواهد بود نحوه بررسی گزینش در مورد اینگونه نیروها بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط هیأت عالی تنظیم و ابلاغ می گردد.

ماده ۴۰- تاریخ دریافت لیستهای درخواستی و مورد نیاز هیأت و هسته و مدارک شناسایی متقاضیان از کلیه مراجع و واحدهای مسئول مقرر در ماده (۳) قانون گزینش اعم از سازمان سنجش و سایر مراجع برگزار کننده آزمونهای علمی ، استخدامی و کارگزینی ها ، ملاک شروع امر گزینش موضوع زمان مقرر در ماده (۱۶) «قانون گزینش» می باشد.

تبصره- مراجع مقرر در این ماده موظفند هماهنگی های لازم را به منظور زمانبندی انجام امر گزینش با هیأت یا هسته معمول دارند.

ماده ۴۱- نحوه طبقه بندی اسناد و پرونده های گزینشی ، نگهداری و نقل و انتقال آنها و چگونگی انجام مکاتبات طبقه بندی شده در هیأتها و هسته ها و همچنین احصاء مشاغل حساس (علاوه بر موارد مذکور در تبصره (۲) ماده (۴) این آئین نامه) حسب ضوابطی خواهد بود که توسط هیأت عالی و با همکاری « سازمان » و وزارت اطلاعات تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۴۲- بکارگیری مستخدمین رسمی و ثابت که رابطه استخدامی آنان به هر علت قطع شده باشد مستلزم طی مراحل گزینش خواهد بود.

ماده ۴۳- کلیه اطلاعات بدست آمده در مراحل مختلف گزینش بصورت محرمانه در پرونده گزینش داوطلبان ثبت و ضبط می گردد ، و افشای آن مجاز نمی باشد و یا متخلفین طبق مقررات مربوطه برخورد خواهد شد.
تبصره- در صورت درخواست داوطلبان موارد بصورت کلی ، محرمانه و کتبی به وی اعلام می شود.

ماده ۴۴- ارزشیابی سالانه مسئول و معاونین دبیرخانه هیأت و اعضای هسته های گزینش کشور توسط هیأت و سایر کارکنان دبیرخانه توسط مسئول دبیرخانه با رعایت سلسله مراتب مربوطه و طبق ضوابط حاکم بر ارزشیابی کارکنان دولت ، صورت خواهد گرفت.

تبصره- ارزشیابی سایر کارکنان هسته گزینش طبق ضوابط مزبور بر اساس دستورالعمل خواهد بود که تأیید سازمان خواهد رسید.

ماده ۴۵- فرآیند بررسی نیاز به صدور مجوز استخدام و برگزاری آزمون عمومی ، آزمون علمی و گزینش از یکدیگر منفک بوده و دستگاه حسب قوانین و مقررات موضوعه وظایف خود را انجام داده و هماهنگی لازم با هیأت یا هسته (در غیر موارد بررسی نیاز و صدور مجوز) را طبق دستورالعمل صادره از هیأت عالی بعمل خواهد آورد.

ماده ۴۶- ملاک زمان مقرر در ماده (۱۴) قانون برای رسیدگی به شکایات داوطلبان یکی از زمانهای ذیل خواهد بود.

الف- آگهی در جراید کثیرالانتشار (حداقل یکبار) برای پذیرفته‌شدگان علمی و نهایی توسط مراجع برگزارکننده آزمون (با شرط اعلام قبلی زمان نتیجه به کلیه داوطلبان)

ب- دریافت کارنامه مبنی بر عدم پذیرش داوطلب از مراجع برگزارکننده آزمون و همچنین دریافت حکم توسط شخص متقاضی از طریق پست سفارشی

ج- تاریخ ابلاغ حکم توسط اداره کارگزینی یا عناوین مشابه در دستگاه (طبق تبصره (۱) ماده (۹۰) آیین‌نامه دادرسی مدنی)

د- تاریخ ابلاغ رأی توسط هیأت یا هسته به فرد ذینفع

تبصره- کلیه مراجع برگزارکننده آزمون ، بخشهای اداری ذیربط ، هیأت و هسته‌ها مکلفند حسب یکی از موارد فوق نسبت به مطلع نمودن داوطلبان اقدام و از وصول آن اطمینان حاصل نمایند.

ماده ۴۷- در مواردی که تبدیل وضع استخدامی مستخدم رسمی آزمایشی بر اساس نظر گزینش ذیربط به استخدام رسمی قطعی میسر نمی‌گردد ادامه اشتغال وی بصورت پیمانی یا قراردادی در صورت تأیید گزینش و نیاز دستگاه مربوط مجاز خواهد بود.

تبصره- تبدیل وضع افراد موضوع ماده فوق از قراردادی یا پیمانی به رسمی آزمایشی پس از اعلام نظر گزینش بلامانع خواهد بود.

ماده ۴۸- مؤسسات خارج از شمول قانون گزینش و قانون تسری بدون اخذ مجوز رسمی از هیأت عالی و رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط به گزینش نمی‌توانند از نام هیأت یا هسته استفاده نمایند.

ماده ۴۹- هرگونه بکارگیری افراد غیر واجد شرایط مقرر در ماده (۱۳) قانون گزینش و موارد مندرج در این آیین‌نامه توسط دستگاه ، نهاد ، هیأت و هسته در امر گزینش کشور مطلقاً ممنوع است و در صورت بکارگیری ، هیأت عالی رأساً نسبت به عزل آنها و تعیین جانشین اقدام می‌نماید.

ماده ۵۰- هیأتها موظفند نسبت به استعلام از سوابق سیاسی (تبصره ۳ ماده ۲) مشمولین ماده (۲) قانون گزینش از وزارت اطلاعات و سایر مراجع ذیربط حسب مورد اقدام نمایند و وزارت اطلاعات و سایر مراجع مقرر در ماده (۱۷) قانون گزینش نیز موظفند حداکثر ظرف مدت دو ماه در خصوص موارد درخواستی ، کتباً به همراه مدارک (در حد مقرر) اعلام نظر نمایند در غیر اینصورت هیأت یا هسته می‌توانند اقدام نمایند.

بدیهی است در صورت دریافت نظر مراجع مذکور تا قبل از انقضای مدت خدمت آزمایشی ، مراتب توسط هیأت یا هسته ترتیب اثر داده خواهد شد.

تبصره ۱- در مواردی که نظر مراجع فوق‌الذکر پس از انقضای مدت خدمت آزمایشی واصل گردد و حکم قطعی رسمی صادر شده باشد ، مورد جهت رسیدگی به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه ذیربط ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- مکاتبه با وزارت اطلاعات از طریق هیأت و سایر مراجع مقرر توسط هسته نیز می‌تواند انجام گیرد.

ماده ۵۱- عدم پذیرش در گزینش و در یک مقطع زمانی و یا یک آزمون ، مانع از شرکت در آزمونهای بعدی و انجام گزینش مجدد نخواهد بود.

ماده ۵۲- دبیر هیأت و مدیر هسته با هماهنگی بالاترین مقام دستگاه ذیربط حسب مورد در جلسات شورای معاونین و یا مدیران شرکت خواهند کرد.

آیین‌نامه فوق‌مشمول بر پنجاه و دو ماده و چهل تبصره در مورخ بیست و پنجم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مشترک کمیسیون آموزش و پرورش و امور اداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

گزینش در یک نگاه

(چکیده‌ای از قانون گزینش کشور)

دستگاهها و افراد مشمول قانون گزینش

داوطلبان ورود به خدمت اعم از رسمی و غیر رسمی یا غیر ثابت (پیمانی ، قراردادی ، روزمزد ، خرید خدمت ، حق‌التدریس و عناوین مشابه) متعهدین خدمت ، متقاضیان استخدام مشمول قانون کار در کلیه دستگاههای اجرائی ، داوطلبان بورسیه‌های بلندمدت داخل و خارج کشور ، مأمورین ثابت خارج از کشور ، مأمورین و منتقلین به دستگاههای مشمول قانون گزینش در مشاغل حساس ، داوطلبان پذیرفته‌شده در مراکز آموزش عالی وابسته به دستگاههای اجرائی ، پذیرفته‌شدگان در مراکز و دانشسراهای تربیت معلم ، تعهد دبیری و کارکنان شرکتهای خدماتی طرف قرارداد با دستگاههای اجرایی جهت بکارگیری در مشاغل اداری ، کارشناسی ، آموزشی و حساس تماماً مشمولین قانون گزینش می‌باشند. کلیه وزارتخانه‌ها (بجز اطلاعات) ، سازمانها ، مؤسسات و شرکتهای دولتی ، شهرداریهای کشور ، بانکهای کشور ، نهادهای انقلاب اسلامی ، مؤسسات و شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و شرکتهایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها از بودجه عمومی تأمین می‌شود و... مشمول قانون گزینش می‌باشند. ضمناً داوطلبان ورود به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیر بورسیه یا غیر متعهد خدمت و مراکز آموزش عالی غیر وابسته به دستگاههای مشمول قانون گزینش و همچنین قضات و اعضاء هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پرسنل نیروهای مسلح اعم از کادر نظامی و غیر نظامی ارتش ، سپاه و نیروی انتظامی از شمول قانون گزینش مستثنی بوده و تابع ضوابط مربوط به خود می‌باشند.

ارکان گزینش کشور

۱- رئیس جمهور:

ریاست عالی گزینش کشور را بعهده داشته و می‌تواند امور گزینش کشور را مستقیماً اداره نماید و یا آن را به عهده دیگری بگذارد.

۲- هیأت عالی گزینش:

این هیأت توسط رئیس جمهور و طبق ضوابط موجود تشکیل می‌گردد و از جمله وظایف آن ایجاد هیأت مرکزی گزینش در دستگاههای اجرائی ، تعیین سیاستها ، خط‌مشی‌ها و ضوابط گزینش و همچنین بررسی و احراز صلاحیت اعضاء هیأتها و هسته‌های گزینش و نظارت بر حسن اجرای مقررات است. دبیرخانه این هیأت در نهاد ریاست جمهوری مستقر می‌باشد و زیر نظر دبیر هیأت عالی گزینش اداره می‌شود. دبیر مسئول اجرای مقررات و تصمیمات هیأت عالی است.

۳- هیأت‌های مرکزی گزینش:

مسئول نظارت و هماهنگی در اجرای قانون گزینش و مقررات مربوطه در دستگاه‌های مشمول قانون می‌باشند و از جمله وظایف این هیأت‌ها تجدیدنظر در مرحله دوم، ایجاد هسته‌های گزینش، بررسی، انتخاب و معرفی اعضاء هسته‌ها و... می‌باشد امور اجرایی هیأت مرکزی توسط دبیرخانه این هیأت که دارای یک مسئول و مستقر در حوزه ستادی دستگاه می‌باشد انجام می‌پذیرد.

۴- هسته‌های گزینش

مرجع ابتدایی بررسی صلاحیت داوطلبان استخدام و سایر موارد مذکور در قانون گزینش می‌باشند. مدیر هسته مسئولیت اداره امور اجرائی هسته را بر عهده دارد. از جمله وظایف هسته‌ها اجرای دستورالعملها، بخشنامه‌ها و سایر امور محوله از سوی هیأت مرکزی و هیأت عالی گزینش می‌باشد.

ضوابط حاکم بر گزینش

علاوه بر لزوم احراز شرایط عمومی استخدام شامل صلاحیتهای علمی و توانایی‌های جسمی و روانی که به وسیله آزمون و توسط دستگاه مشخص می‌گردد متقاضیان می‌بایست حائز ضوابط گزینش (عمومی، انتخاب اصلح) نیز باشند.

ضوابط عمومی، حداقل ضوابطی است که فرد متقاضی جهت استخدام می‌بایست حائز آن باشد.

از مصادیق ضوابط عمومی می‌توان از اعتقاد به دین مبین اسلام و یا یکی از ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی، التزام عملی به احکام اسلام (عمل به واجبات و اجتناب از محرمات)، اعتقاد و التزام به ولایت فقیه، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی، عدم اشتغال به فساد اخلاقی و تجاهر به فسق، عدم سابقه وابستگی تشکیلاتی و گروهکی (مگر توبه ایشان احراز شود)، عدم سابقه کیفری مؤثر و عدم اعتیاد به مواد مخدر نام برد.

ضوابط انتخاب اصلح، ضوابطی است که در موارد محدودیت ظرفیت (پذیرش) و کثرت تقاضا، همچنین استخدام در مشاغل حساس (مانند مشاغل آموزشی و امنیتی و...) و موارد خاص (مانند اعزام به مأموریت ثابت خارج از کشور و...) به عنوان اولویت اعمال می‌گردد. از جمله مصادیق آن ایثارگری (حضور داوطلبانه در جبهه‌های حق علیه باطل، جانبازی، آزادگی، از خانواده شهدا، اسراء و مفقودین بودن) شرکت در فعالیتهای سیاسی، اجتماعی و عبادی، پوشش چادر برای خواهران، خدمت در مناطق محروم و... را می‌توان نام برد.

نحوه رسیدگی به شکایات گزینش داوطلبان

معترضین به آراء گزینش می‌توانند تا حداکثر دو ماه پس از ابلاغ رأی در هر مرحله، به مرجع اول و دوم تجدیدنظر (به ترتیب به هسته گزینش و هیأت مرکزی) مراجعه و شکوائیه کتبی خود را تسلیم نمایند.

اعلام اعتراض می‌بایست صرفاً از طرف داوطلب و به صورت کتبی و با اخذ رسید و یا ارسال به وسیله پست سفارشی در مهلت مقرر انجام گیرد. داوطلب در شکوائیه کتبی خود باید نکات ذیل را قید نماید:

- نام و نام خانوادگی ، نام پدر ، شماره شناسنامه و امضاء.

- آدرس محل کار و سکونت و شماره تلفن تماس .

- ارائه جهات ، دلایل یا مستندات اعتراض با درج رأی یا آراء صادره در شکوائیه پس از تجدیدنظر دوم ، معترضین به آراء تجدیدنظر می‌توانند حداکثر تا دو ماه پس از ابلاغ رأی ، به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند تا پرونده آنان از حیث نقض قوانین و مقررات مورد بررسی قرار گیرد.

هر یک از مراجع تجدیدنظر اول و دوم و همچنین دیوان عدالت اداری فقط یکبار می‌توانند نسبت به یک شکایت رسیدگی و اقدام به صدور رأی نمایند.

هسته و هیأت (در غیر از تجدیدنظر دوم) مکلفند در رأی صادره ، قابل تجدیدنظر بودن و نیز مرجع تجدید نظر کننده و مهلت قانونی جهت اعتراض را ذکر نمایند.

در صورتی که شکایت بعد از مهلت قانونی واصل یا از سوی فردی غیر از داوطلب (باستثناء نماینده قانونی) امضاء شده باشد ، هسته و هیأت فارغ از رسیدگی بوده و مورد بنحو مقتضی به شاکی اعلام خواهد شد.

در مرحله تجدیدنظر دوم که در هیأت انجام خواهد شد. هیأت پس از ملاحظه پرونده و نیز استماع دفاعیات حضوری داوطلب (در صورت درخواست) ، نسبت به صدور رأی اقدام خواهد نمود. در هر حال عدم حضور ذینفع در مهلت مقرر مانع از رسیدگی نمی‌باشد.

افشای محتوای پرونده‌ها به استناد ماده ۴۳ آیین‌نامه اجرایی قانون مجاز نمی‌باشد لکن در صورتیکه داوطلب با علم به این موضوع بخواهد در جلسه حضوری از فرد دیگری بعنوان مطلع یا شاهد بصورت همراه استفاده نماید ، با اطلاع قبلی هیأت ، منعی نخواهد داشت ، به هر حال هیچ یک از افراد حاضر در جلسه حق افشای محتویات پرونده را نخواهند داشت.

هسته‌ها و هیأت‌های گزینش موظفند در صورت درخواست کتبی داوطلب موارد عدم پذیرش (اعم از عدم احراز ضوابط عمومی یا انتخاب اصلح) را به صورت کلی ، محرمانه و کتبی به وی اعلام نمایند.

آیین‌نامه کمیته‌های گزینش استاد دانشگاهها

کمیته گزینش استاد در دانشگاهها که در این آیین‌نامه به اختصار کمیته گزینش نامیده می‌شود بر اساس مصوبه جلسات ۲۲ و ۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور ارائه اظهارنظر اولیه در مورد صلاحیت اخلاقی متقاضی به هیأت مرکزی گزینش استاد تشکیل می‌گردد و آئین‌نامه داخلی و اجرایی آن مشتمل بر موارد زیر می‌باشد:

تذکر: هیأت مرکزی گزینش استاد در این آئین‌نامه هیأت مرکزی نامیده می‌شود.

۱- ترکیب کمیته گزینش به شرح زیر می‌باشد:

الف- رئیس دانشگاه

ب- دو نفر از اعضاء هیأت علمی که واجد شرایط ذیل بوده و صلاحیت آنها به تأیید هیأت مرکزی رسیده باشد.

۱-۱- متأهل باشند.

۱-۲- حداقل ۲۵ سال سن داشته باشند.

۱-۳- ایمان به ولایت فقیه و نظام جمهوری اسلامی ایران

۱-۴- حسن شهرت

۱-۵- عدم سابقه وابستگی به احزاب و گروهکهای غیرقانونی

۱-۶- عدم سابقه وابستگی به ساواک، فراماسونری و نظام شاهنشاهی

۲- دبیر کمیته گزینش، رئیس دانشگاه مربوطه می‌باشند.

۳- جلسات کمیته گزینش با حضور کلیه اعضاء رسمیت می‌یابد.

۴- مکاتبات کمیته گزینش توسط دبیر کمیته گزینش انجام می‌پذیرد.

۵- نظر کمیته گزینش برای هیأت مرکزی جنبه مشورتی داشته، رأی نهایی توسط هیأت مرکزی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: نظر کمیته گزینش در مورد متقاضیان ضمن گزارش مشروحي همراه با اصل پرونده برای هیأت مرکزی ارسال می‌گردد.

تبصره ۲: چنانچه در مواردی اتفاق نظر حاصل نگردد عین نظرات اعضاء کمیته گزینش به هیأت مرکزی ارسال می‌گردد.

۶- در صورتیکه ظرف مدت دو ماه نظر هیات مرکزی اعلام نشود کمیته گزینش می‌تواند بعد از احراز شرایط علمی و صلاحیتهای اخلاقی، نسبت به صدور مجوز انعقاد قرارداد با داوطلب اقدام نماید.

تبصره : مهلت دو ماهه از زمان وصول مدارک کامل به دبیرخانه هیات مرکزی محسوب می‌گردد، که وصول آن از طرف دبیرخانه هیات مرکزی کتباً به دانشگاه مربوط اعلام خواهد شد.

۷- بر اساس بخشنامه‌های شماره ۱۵/۴۴۰۰/۲۷۳۴۴ مورخ ۱۴/۱۰/۷۱ و ۱۵/۱۷۲۲/۶۸۵۹ مورخ ۱۴/۴/۱۰ کمیته گزینش می‌بایست قبل از سپری شدن مدت استخدام رسمی آزمایشی ارزیابی لازم را از وضعیت صلاحیت عمومی عضو هیات علمی بعمل آورده و در صورتیکه ایشان را واجد صلاحیت عمومی برای تبدیل وضعیت به رسمی قطعی ندانست، پرونده مزبور را به همراه صورتجلسه اعضای کمیته و کلیه برگه‌های تحقیقاتی و مستندات لازم با امضای دبیر کمیته (ریاست دانشگاه) جهت اظهار نظر نهایی به هیات مرکزی ارسال نماید.

تبصره ۱: کمیته گزینش موظف است در مواردی که صلاحیت عمومی متقاضی در هر یک از مراحل استخدامی (پیمانی به رسمی آزمایشی و یا رسمی آزمایشی به رسمی قطعی) مردود شناخته می‌شود به خدمت وی خاتمه داده و رونوشتی از حکم مربوطه را به دبیرخانه هیات ارسال نماید.

تبصره ۲: کمیته موظف است در کلیه مواردی که تأیید صلاحیت‌های عمومی و علمی متقاضی منجر به صدور حکم رسمی آزمایشی و یا رسمی قطعی برای فرد می‌شود، تصویری از حکم مربوطه را به دبیرخانه هیات مرکزی ارسال نماید.

این آیین‌نامه در هفت ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱/۸/۷۴ به تصویب هیات مرکزی گزینش استاد رسید. بدیهی است بخشهایی از آئین‌نامه قبلی (مصوب ۲۶/۳/۶۵) که اصلاحیه لازم در آنها صورت پذیرفته است ملغی و کان لم یکن تلفی می‌گردد.

گزینش دانشجو

آئین‌نامه گزینش اخلاقی داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها

مصوب هفتمین و هشتمین جلسه شورایی عالی انقلاب فرهنگ

الف: داوطلبانی حق ورود به دانشگاه‌ها را دارند که علاوه بر قبولی در امتحانات کنکور شرایط ذیل در مورد آنان احراز شده باشد.

بند ۱- تدین به دین اسلام یا یکی دیگر از ادیان آسمانی

تبصره ۱: ملاک تدین داوطلبان ادعای خود ایشان است و هیچ کس خودسرانه حق نفتیش و تحقیق در عقاید آنان را ندارد.

تبصره ۲: هرگاه داوطلبی در هنگام ورود به دانشگاه مدعی مسلمانی یا متدین بودن به یکی از ادیان آسمانی دیگر گردد، ادعای او پذیرفته خواهد شد مگر این که در یک محکمه صالح رسمی یا کمیته مرکزی انضباطی [۱] خلاف آن ثابت شود که در آن صورت از شخص مزبور حق تحصیل (و اگر وارد دانشگاه شده باشد، حق ادامه تحصیل) سلب خواهد شد.

مفاد و تبصره‌های بند (۲) و (۳) قسمت (الف) آئین‌نامه گزینش اخلاقی داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها (موضوع مصوبه شماره ۱۱۶۰/دش مورخ ۶۴/۴/۱۰) بشرح زیر اصلاح می‌گردد.

بند ۲- عدم احراز ضدیت با نظام جمهوری اسلامی ایران

بند ۳ - ملاک عدم احراز فساد اخلاقی حال فعلی داوطلب است و در صورتیکه در گذشته فساد اخلاقی داشته پذیرش او مشروط است به احراز توبه وی.

بند ۴- نداشتن سابقه عضویت در ساواک و فراماسونری و اذتاب آن (۲)

ب: روش گزینش

بند ۱- در سؤالات علمی (کنکور) سؤالات عقیدتی و سیاسی و اخلاقی منظور می‌شود و داوطلبان باید در پاسخ به این سؤالات نمره قبولی کسب کرده باشند.

بند ۲- در مورد سوابق سیاسی و اخلاقی داوطلبان باید از نهادهایی چون وزارت آموزش و پرورش و دادستانی عمومی و دادسرای انقلاب و وزارت اطلاعات کتباً استعلام شود پس از اعلان نتیجه کنکور، در روزنامه‌ها می‌توان اعلان کرد که چند نفر به دلیل مسائل اخلاقی و سوابق سوء مردود شده‌اند.

بند ۳- (الحاقی) - هیات مرکزی گزینش دانشجو می‌تواند از داوطلبانی که هیچ منبع قابل تحقیق برای احراز شرایط گزینش در مورد آنها وجود ندارد مصاحبه بعمل آورد و بر اساس نتیجه آن نسبت به رد یا قبول

مشروط (با اخذ تعهد) بودن آنها تصمیم بگیرد. نحوه مصاحبه بر طبق دستورالعمل مصوب هیات عالی گزینش خواهد بود.

تبصره- کسانی که در سال جاری (۱۳۶۵) و یا سال قبل فارغ‌التحصیل شده‌اند از مفاد تبصره فوق‌الذکر مستثنی بوده و با اخذ تعهد پذیرفته می‌شوند. (۳)

ج: نحوه استعمال سوابق داوطلبان

۱- مشخصات کلیه داوطلبان ورود به دانشگاه بلافاصله پس از ثبت نام و اسامی قبول‌شدگان بعلاوه ۱۰ تا ۱۵ درصد اضافی باید برای استعمال و احراز شرایط لازم (که توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین شده است) به مراکز پنجگانه ذیل ارسال شود:

۱- وزارت آموزش و پرورش (۴)

۲- وزارت اطلاعات

۳- دادستانی انقلاب

۴- دادسرای عمومی

۵- مرکز اسناد تحقیق مربوط به کنکور سالهای قبل

۲- هرگاه مراکز پنجگانه فوق در مورد داوطلبی گزارش منفی ارائه ندادند، ورود داوطلب مزبور به دانشگاه بلامانع است، مگر این که گزارش منفی مستندی از منبع موثق دیگر، درباره وی واصل شده باشد.

۳- داوطلبانی که دارای حداقل یک گزارش منفی باشند (خواه از مراکز پنجگانه فوق یا از منبع موثق دیگر) پرونده‌هایشان باید همراه با مدارک موجود به هیات مرکزی گزینش فرستاده شود. حکم نهایی در مورد ورود یا ممانعت از ورود چنین داوطلبانی به دانشگاه باید پس از بررسی هیات مرکزی گزینش توسط قاضی هیات صادر شود.

د: شمول آئین‌نامه

این آئین‌نامه خاص دوره‌های کاردانی و کارشناسی و کارشناسی ارشد است. در مورد داوطلبان دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته از دانشگاهی که داوطلب قبلاً در مقطع لیسانس فارغ‌التحصیل گردیده (بجای وزارت آموزش و پرورش) و همچنین محل کار داوطلبان (در صورتی که اشتغال داشته‌اند) تحقیق بعمل خواهد آمد.

ه: هیات مرکزی گزینش دانشجو

تعیین صلاحیت اخلاقی داوطلبان بعهدده هیات مرکزی گزینش دانشجو است که زیر نظر مستقیم وزیر فرهنگ و آموزش عالی خواهد بود، هیات مذکور توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب می‌شوند.

و: گزارش فعالیتها

وزیر فرهنگ و آموزش عالی موظف است گزارش فعالیت هیات مرکزی گزینش دانشجو را مرتباً به اطلاع شورایی عالی انقلاب فرهنگی برساند.

۱- الحاقی بموجب مصوبه جلسه شصت و هفتم مورخ ۶۵/۲/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی شماره ۱۰۷۴
روش مورخ ۶۵/۳/۱

۲- اصلاحی بموجب مصوب جلسه هفتاد و پنجم مورخ ۶۵/۴/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی شماره ۲۲۱۶/
دش مورخ ۶۵/۵/۲۸

۲- مصوبه جلسه مورخ ۶۵/۹/۲۰ شورای مشترک کمیسیونهای ۱ و ۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی شماره
۵۳۸۳/دش مورخ ۶۵/۱۰/۲۸

۳- اسامی دانش آموزان سال آخر دبیرستان به بخشهای مربوطه در آموزش و پرورش فرستاده می شود تا هر دانش آموزی که مشهور به فساد اخلاقی و غیره است قبلاً شناسایی شود و به اطلاع کمیته گزینش رسانده شود

آئین نامه ایجاد هسته های تحقیق و نظردهی دانشگاه ها در امر گزینش داوطلبان ادامه تحصیل

(کارشناسی ارشد - بورس - اعزام و کارشناسی ناپیوسته)

(مصوب هشتاد و هفتمین جلسه مورخ ۶۵/۷/۸ شورایی عالی انقلاب فرهنگی)

ماده ۱ - به منظور تسریع در امر گزینش داوطلبان ادامه تحصیل (کارشناسی ارشد، بورس، اعزام و کارشناسی ناپیوسته) در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی هسته تحقیق و نظردهی اولیه تحت نظر هیات مرکزی گزینش دانشجو تشکیل می شود.

ماده ۲ - ترکیب هسته به شرح ذیل است:

۱- یکی از اعضاء هیات رئیسه دانشگاه ۲- یکی از اعضاء هیات علمی ۳- یکی از دانشجویان دوره کارشناسی ارشد تبصره: اعضاء هسته توسط رئیس دانشگاه پیشنهاد می شوند و پس از تأیید هیات مرکزی گزینش دانشجو انتخاب و با حکم دبیر هیات منصوب می شوند.

ماده ۳- وظایف هسته به شرح ذیل است:

۱- تکمیل پرونده داوطلبان ادامه تحصیل مذکور در ماده (۱) که فارغ التحصیل دانشگاه محل هسته می باشند با تحقیق از منابع موثق موجود در آن دانشگاه ۲- اظهار نظر اولیه نسبت به گزینش داوطلبان در دوره مربوط مطابق ضوابط گزینش همان دوره ۳- ارسال پرونده داوطلبان به ضمیمه اظهار نظر خود به هیات مرکزی گزینش دانشجو جهت صدور رأی نهائی ۴- رعایت موارد و دستورالعملهای ابلاغ شده از طرف هیات مرکزی گزینش دانشجو.

ماده ۴ - آئین نامه اجرائی هسته ها توسط هیات مرکزی گزینش دانشجو تهیه و تصویب می شود.

ماده ۵ - بودجه و امکانات مورد نیاز هسته توسط رئیس دانشگاه در اختیار هسته قرار می‌گیرد.

شیوه‌گزینش، در رابطه با ضوابط گزینش دانشجو

(مصوب یکم و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۶۷/۴/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی)

در اعمال ضوابط گزینش دانشجو (موضوع مصوبه شماره ۱۱۱۰/دش مورخ ۶۷/۳/۳۱ شورای عالی)

۱- هیات گزینش می‌تواند از وزارت اطلاعات و دادستانی انقلاب درباره سوابق سیاسی و از وزارت آموزش و پرورش درباره سوابق اخلاقی داوطلبان ورود به دانشگاه استعلام نماید، ولی تحقیق از محل اقامت و همسایگان و کسبه به کلی ممنوع است.

در رابطه با مفاد بند (۱) مصوبه "شیوه‌گزینش در رابطه با گزینش دانشجو" (موضوع ابلاغ شماره ۱۲۳۲ / دش مورخ ۶۷/۴/۱۴) در مواردی که گزارشی منفی درباره داوطلب داده می‌شود، هیات مرکزی گزینش مجاز است که فقط از رئیس یا مسئول اداره یا موسسه و جایی که داوطلب در آن اشتغال داشته است استعلام کند (نه از کارمندان و اشخاص متفرقه) [۱]

۲- هیات مرکزی گزینش از لحاظ اخلاقی فقط باید وضع داوطلبان را در همان سال در نظر بگیرد، ولی از لحاظ سیاسی باید سوابق آنان را به شرح ذیل در نظر گیرد.

الف- کسانی که سابقه فعالیت در گروههای محارب داشته‌اند، اگر تاریخ این فعالیت به قبل از خردادماه سال ۱۳۶۰ مربوط شود و پس از آن این فعالیت متوقف شده باشد، توبه شخص محرز و مقبول شناخته می‌شود. در مورد کسانی که با حزب منحل توده همکاری داشته‌اند، زمان صدور اعلامیه دادستانی باید در نظر گرفته شود. ب- کسانی که پس از خرداد سال ۱۳۶۰ در گروههای محارب فعالیت داشته‌اند، در آن صورت توبه ایشان باید احراز شود. در مورد کسانی که با حزب منحل توده همکاری داشته‌اند تاریخی که باید در نظر گرفته شود زمان صدور اعلامیه دادستانی است.

ضوابط گزینش دانشجو

(مصوب یکصد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۶۷/۳/۱۷ و یکصد و پنجاه و دومین جلسه مورخ ۶۷/۳/۲۴)

شورای عالی انقلاب فرهنگی شماره ۱۱۱۰ د ش مورخ ۶۷/۳/۳۱

۱- کسانی که واجد هر یک از مراتب ذیل باشند از ورود به دانشگاه محروم خواهد بود.

الف - معنادین به مواد مخدر

ب- کسانی که اشتها به فحشاء دارند (مراد از فحشاء رشوه و غیبت و امثال اینها نیست).

تذکر: این اشتها باید آشکار باشد و نیازی به تحقیق نداشته باشد.

ج- معاندین با نظام جمهوری اسلامی (و معترضین)

۲- کسانی که با اخذ تعهد در دانشگاه پذیرفته می‌شوند.

از کسانی که در حق آنان وزارت اطلاعات یا مراجع قانونی گزارشهایی مشعر بر فساد اخلاقی یا فعالیت‌های سیاسی داده باشند در هنگام ورود به دانشگاه تعهد گرفته می‌شود که رفتار خود را اصلاح کنند.

تذکر: حتی‌المقدور باید سعی شود که تعداد این قبیل اشخاص زیاد نباشد تا مساله تعهد گرفتن، لوٹ نگردد. در ارتباط با ضوابط جدید گزینش دانشجو (موضوع ابلاغ شماره ۱۱۱۰/ د ش مورخ ۶۷/۳/۳۱) مصادیق عناد و فساد اخلاقی بشرح ذیل تصویب گردید.

الف - مصادیق عناد:

۱- مبارزه مسلحانه با نظام جمهوری اسلامی ایران

۲- داشتن وابستگی تشکیلاتی به گروههای محارب

۳- پرداخت کمک مالی به گروههای محارب یا هواداری تشکیلاتی نمودن از آن گروهها، یا داشتن عضویت در آنها.

۴- تبلیغ ماتریالیسم وادیان ساختگی (مراد از تبلیغ صرف تفوه به افکار ماتریالیسم نیست، بلکه سعی در ترویج و اشاعه آن است).

ب- مصادیق فساد اخلاقی

۱- اعتیاد به مواد مخدر

۲- اشتها به فحشاء [۱]

با توجه به پیشنهاد شماره ۴۴۰/ع ش مورخ ۶۷/۴/۲۰ شورای مشترک کمیسیونهای ۱ و ۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و نظریه آن شورا در رابطه با ضوابط جدید گزینش دانشجو (موضوع مصوبه شماره ۱۱۱۰/ د ش

مورخ ۶۷/۳/۳۱ شورایعالی) بند (۳) مصوبه مذکور بشرح زیر تکمیل و اصلاح می‌گردد.
بند ۳ (اصلاحی) - گزینش دانشجو در کلیه رشته‌ها مطابق ضوابط جدید گزینش دانشجو انجام می‌گردد.
مگر دانشجویان رشته‌های دبیری و سایر رشته‌هایی که دانشجویان با سپردن تعهد استخدام وارد آنها شده‌اند.
ضمناً کلیه مقررات و آئین‌نامه‌های قبلی مربوط به امر گزینش مغایر با مواد فوق ملغی است. [۲]

ضوابط عمومی و ضوابط انتخاب اصلح

ضوابط عمومی در مواردی که برای یک شغل یک متقاضی وجود داشته باشد و یا در موارد تبدیل وضعیت استخدامی و یا تمدید مدت اشتغال اعمال می‌شود.

ضوابط انتخاب اصلح هنگامی که کثرت تقاضا وجود داشته باشد به این معنی که برای تصدی یک شغل بیش از تعداد مورد نیاز متقاضی وجود داشته باشد (مانند آزمون‌های استخدامی) از ضوابط انتخاب اصلح بعنوان ملاک عمل استفاده خواهد شد. البته باید توجه داشت که این ضوابط علاوه بر داشتن شرایط عمومی استخدام (صلاحیت علمی و توانایی جسمی و روانی) است که معمولاً در مراحل قبل یا بعد از گزینش توسط دستگاه استخدام‌کننده مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بجز آزمون‌های استخدامی در موارد استخدام در مشاغل خاص و نیز مشاغل حساس از ضوابط انتخاب اصلح استفاده می‌شود.

الف) ضوابط عمومی گزینش اخلاقی، اعتقادی، و سیاسی

- ۱- اعتقاد به دین مبین اسلام و یا یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۲- التزام عملی به احکام اسلام
- ۳- اعتقاد و التزام به ولایت فقیه، نظام جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی.
- ۴- عدم اشتهار به فساد اخلاقی و تجاهر به فسق
- ۵- عدم سابقه وابستگی تشکیلاتی، هواداری از احزاب و سازمان‌ها و گروه‌هایی که غیر قانونی بودن آنها از طرف مقامات صالحه اعلام شده و یا می‌شود مگر آنکه توبه ایشان احراز شود.
- ۶- عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر
- ۷- عدم اعتیاد به مواد مخدر

تبصره ۱: در خصوص بند ۲ اقلیت‌های مذهبی مصرح در قانون اساسی از نظر اعتقادی و عملی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تابع شرایط خاص خود می‌باشند و در هر حال نباید متجاهر به نقض احکام اسلامی باشند.

ب) ضوابط انتخاب اصلح گزینش اخلاقی، اعتقادی و سیاسی

ضوابط انتخاب اصلح، ضوابطی است که در موارد محدودیت ظرفیت (پذیرش) و کثرت تقاضا، همچنین استخدام در مشاغل حساس (مانند مشاغل آموزشی و امنیتی و...) به عنوان اولویت اعمال می‌گردد.

از جمله مصادیق آن ایثارگری (حضور داوطلبانه در جبهه‌های حق علیه باطل، جانبازی، آزادگی، از خانواده شهدا، اسراء و مفقودین بودن) شرکت در فعالیتهای سیاسی: اجتماعی و عبادی، پوشش چادر برای خواهران، خدمت در مناطق محروم و... را می‌توان نام برد.

در خصوص ضوابط انتخاب اصلح نکات زیر قابل توجه است:

۱- همانطور که در بالا اشاره شد در مشاغل حساس حتی اگر محدودیت ظرفیت پذیرش وجود نداشته باشد ضوابط انتخاب اصلح اعمال خواهد شد.

۲- کارکنان قراردادی دانشگاه که در آزمون استخدامی شرکت می‌کنند و در مرحله گزینش واجد شرایط شرایط انتخاب اصلح تشخیص داده نمی‌شوند، ولی واجد ضوابط عمومی تشخیص داده می‌شوند می‌توانند بصورت قراردادی ادامه خدمت دهند.

گزینش از دیدگاه امام خمینی(ره):

*اعضای گزینش باید افرادی صالح، متعهد، عاقل، صاحب اخلاق کریمه، فاضل، متوجه به مسائل روز باشند.

*در گزینش افراد صالح، بدون ملاحظه روابط اقدام شود.

*اعضای گزینش نباید تنگ‌نظر، تندخو، مسامحه‌کار و سهل‌انگار باشند.

*میزان در گزینش، حال فعلی افراد است، مگر آنکه از گروهک‌ها و مفسدین باشند یا حال فعلی آنها مفسده‌جویی و اخلاقلگری باشد.

*سئوالاتی که از افراد پرسیده می‌شود، باید مبتلا به بوده، ساده و بدون معما و مناسب با شغل افراد باشد.

*میزان رد و قبولی موازین اسلام و انسان باشد که هدایت جاهلان منظور نظر اصیل است.

*تجسس از احوال اشخاص از غیر مفسدین و گروهک‌های خرابکار مطلقاً ممنوع است.

فرایند گزینش در کشور

مقدمه

امروزه فرایند گزینش از اهمیت بسیار بالایی در علم مدیریت و توسعه نیروی انسانی برخوردار شده است. بسیاری از کارشناسان و متخصصان این رشته یکی از مهمترین دلایل رشد و یا رکود عملکرد سازمانی را ناشی از فرایند گزینش دانسته و نقش نیروی انسانی را در تحقق اهداف سازمانی حیاتی دانسته، و از این رو بر نظام فرایند جذب و استخدام تاکید خاصی دارند.

پس از انقلاب اسلامی در ایران، به منظور جذب نیروهای متعهد و متخصص در وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی، نهادی در کشور شکل گرفت که متولی این امر گردید. اگرچه چنین مکانیزمهایی در سایر کشورهای جهان وجود داشت و بسیاری از متخصصان داخلی و خارجی بر ضرورت چنین فرایندی به منظور سلامت نظام اداری و افزایش کارایی آن تاکید داشتند، اما این موضوع از سوی برخی جریانات داخلی و خارجی از جمله سازمانهای حقوق بشری نظیر سازمان عفو بین الملل و سازمان بین المللی کار مورد انتقاد جدی قرار داشته است؛ طوری که در چند سال اخیر گروهی از جریانات داخلی در صدد حذف این مکانیزم برآمدند و همزمان سازمانهای بین المللی چون سازمان عفو بین الملل حذف آن را خواستار شدند. این امر موجب گشت تا هیات عالی گزینش با هدف پاسخگویی به انتقادات داخلی و خارجی اقدام به مطالعات تطبیقی پیرامون این فرایند نماید که به حمدالله به دستاوردهای مهمی نیز در این زمینه نائل گشته است. در این نوشتار برآنیم تا ضمن نگاهی به پیشینه این موضوع در خارج از کشور، به مهمترین مشخصه های این فرایند در سایر کشورها بپردازیم تا از این رهگذر ضمن تایید ضرورت فرایند گزینش در کشور، اصلاحات لازم را بر نظام فعلی توصیه نماییم.

سابقه

مفهوم گزینش در تاریخ بشری از قدمتی طولانی شاید به زمان خقلت آدمی باز گردد. انسان در مقاطع مختلف زندگی خود همواره دست به گزینش های متفاوت می زند؛ از انتخاب کلمات برای سخنان خود گرفته تا گزینش غذا، لباس و همسرو یا حتی انتخاب کارگر و یا کارفرما. البته معیار در گزینشهای فوق نقشی اساسی دارد.

گزینش به مفهوم انتخاب کارگزار دولتی یا مستخدمین دولت به زمان تاسیس دولت-شهرها در یونان پیش از میلاد و بعدها با ایجاد و گسترش نظام دولت-ملتی در دنیا در اواخر قرن ۱۸ بعد از میلاد باز می گردد. بسیاری از پادشاهان، روسای ایالتها و سران دولتها تلاش داشته اند تا معتمد ترین و وفادارترین افراد را به خود (در زمان نظام دولت-پادشاهی) و آرمان ملت و دولت (در زمان دولت ملتی) را بکار گمارند. پیامبران الهی، ائمه و رهبران مذهبی نیز همواره بر این موضوع تاکید داشته و شخص پیامبر اسلام (ص) و حضرت علی (ع) بعنوان کسانی که در صدر حکومت اسلامی بوده اند، فرازهایی را در چگونگی گزینش کارگزاران دولتی ابراز داشته اند.

اما گزینش به مفهوم علمی آن (استفاده از علوم دیگر جهت انتخاب افراد برای یک شغل دولتی یا خصوصی) به جنگ جهانی اول باز می گردد. با گسترش علومی چون روانشناسی و ریاضی از یکسو و همچنین تلاش در جهت تحقق کاملتر اهداف سازمانی در نتیجه رقابت میان سازمانی و همچنین افزایش فساد اداری نظیر سرقت در محل کار، خشونت، کارگریزی، غیبت از کار و ... از سوی دیگر، فرایند گزینش بعنوان یک ضرورت در روند استخدام افراد جدید و همچنین ارتقای آنان در سلسله مراتب اداری و سازمانی تبدیل گشته است. امروزه تقریباً در تمام دنیا اعم از سازمانهای دولتی و غیر دولتی، به گزینش بعنوان یک ضرورت نگریسته می شود که ابزارهای آن نیز در تمامی نقاط جهان یکسان می باشند. اهمیت گزینش تا آنجا پیش رفته است که بنگاه های خصوصی و حرفه ای زیادی در زمینه گزینش افراد در کشورهای غربی با کارکردهای کشوری،

منطقه ای و جهانی، تاسیس شده اند که سازمانها و شرکتهای خصوصی و غیر دولتی را در امر استخدام افراد یاری می دهند.

معیار مهمترین عنصر گزینش

مهمترین نقش در هر نوع تصمیم گیری را **معیار** بر عهده دارد. عبارت دیگر معیار مهمترین عنصر شکل دهنده تصمیم گیری در هر زمان و در هر مکان است. اما آنچه مهمتر است، شاخصهای معیار است. اصولاً معیار برگرفته از آرمانها و ارزشهای هر انسان و در مجموعه وسیعتر آمالها و اهداف عالی جامعه می باشد. طبیعتاً با وجود ارزشهای متفاوت، ملاکها و معیارهای گوناگون و بعضاً متضاد را می توان شاهد بود.

درحالیکه جوامع غربی و توسعه یافته تحت تاثیر ارزش های مکتب لیبرالیسم و سرمایه داری به سیاست و تدبیر امور جامعه نگاهی دنیا مدارانه دارند، در جمهوری اسلامی ایران نگاه به سیاست و مدیریت جامعه، رهیافتی دین مدارانه است. از این رو طبیعی است که معیارها و ارزشهای موجود در کشور با آنچه که در سایر کشورهای غربی یا غربی شده مرسوم است متفاوت می باشد. بعنوان مثال از منظر ارزش اسلامی " هدف وسیله را توجیه نمی کند" اما در غرب هدف می تواند وسیله را توجیه نماید. حجاب، شرب خمر و مسکرات، قمار، اجتماعی بودن مراسم عبادی، رابطه دین و سیاست مثالهای دیگر از نوع هستند.

با توجه به نکات پیش گفته می توان نتیجه گرفت؛ از آنجا که ارزشهای حاکم بر جامعه اسلامی ایران با جوامع غربی متفاوت اند (و بعضاً تضاد دارند) از این رو حکومت حاکم بر این جامعه وظیفه دارد که در راستای اهداف و ارزشهای خود حرکت کند و لذا طبیعی است که معیارهایی را برای گزینش کارگزاران خود متفاوت از آنچه که در کشورهای عمده دیگر وجود دارد، داشته باشد.

در نهادها و سازمانهای دولتی و یا وابسته به دولت جهان غرب، یکی از مهمترین معیارهای گزینش و استخدام افراد وفاداری به اصول و آرمانهای کشور و سازمان مزبور می باشد. در کنار این ملاک، معیارهایی چون توانایی انجام کار (علمی و جسمی) با هدف تحقق اهداف و یا معیارهای اخلاقی چون صداقت و امانتداری مورد توجه خاص قرار دارند. اما از آنجا که در جوامع غربی ارزشهای معنوی و اخلاقی در مقایسه با توانایی های کاری از موقعیت ضعیفتری قرار دارند از این رو برخی معیارهای اخلاقی در فرایند استخدامی این کشورها مورد توجه قرار نمی گیرد. اصولاً در مکتب لیبرالیسم و سرمایه داری، مفاهیمی چون سود، لذت و بهره برداری در مقایسه با مذهب از اهمیت بیشتری برخوردارند چراکه اصولاً مذهب را امری خصوصی تلقی نموده و بر جدایی آن از سیاست تاکید دارند. در زمینه تفاوت ارزشها اگر بخواهیم مثالی ارائه نماییم می توانیم به مصرف مشروبات الکلی اشاره نمود. در حالیکه در جمهوری اسلامی ایران مصرف این نوع مشروبات می تواند بعنوان یکی از امتیازهای منفی داوطلب کار تعبیر شود اما به این موضوع در اکثر کشورهای غربی توجه خاصی در فرایند استخدام مبذول نمی گردد، اگرچه میزان مصرف برای آنها مهم است. در نظام تفکر غربی، دین امری شخصی است و لذا تحقیق و مذاقه پیرامون این موضوع جهت استخدام، نقض حریم خصوصی تعبیر می گردد اما اگر شغل با امر دینی مرتبط باشد لذا تحقیق و مذاقه پیرامون آن موضوع ضرورت پیدا می نماید. اما از آنجا که در تفکر مذهبی شیعی، دین امری حکومتی و عمومی است، میزان

مقید بودن و متعهد بودن به دین (به معنی واقعی کلمه) نه تنها در فرایند استخدام بلکه در زندگی اجتماعی، امتیاز مثبت تلقی خواهد شد.

فرایند گزینش

فرایند گزینش در کشورهای دیگر، مشابه فرایند آن در داخل کشور و حتی بعضا پیچیده تر نیز می باشد. بطور کلی یک فرایند کامل گزینش مشتمل بر مراحل زیر است:

۱- **تحلیل شغل:** تجزیه و تحلیل شغل بر مبنای فرهنگ، ساختار، ماموریت و اهداف سازمان: تعیین مشخصات شغل (صلاحیتها، تجربه، مهارتها، دانش، توانایی ها و شخصیت) و توصیف آن (عنوان شغل، وظایف و مسئولیتها، روابط و شرایط کاری) با هدف شناسایی معیارها و ملاکهای لازم برای آن. عبارت دیگر تحلیل شغل جمع آوری اطلاعات در خصوص یک شغل با هدف شناسایی شرایط احراز آن است .

۲- **آگهی و پذیرش مقدماتی:** استفاده از ابزارهای اطلاع رسانی جهت معرفی شغل به داوطلبان و ارائه ملاکها و مصادیق صلاحیتها و شایستگی ها ؛ در این مرحله با توجه به اینکه معیارهای لازم بصورت شفاف بیان شده است تنها آندسته از افرادی که خود را واجد شرایط لازم می دانند اقدام به تماس با سازمان و یا نهاد آگهی دهنده می نمایند.

۳- **مصاحبه مقدماتی:** معمولا از طریق تلفن جهت ارزیابی اولیه داوطلب صورت می گیرد. پس از این مرحله از داوطلب جهت تکمیل فرم استخدامی بصورت حضوری یا الکترونیکی دعوت می شود.

۴- **تکمیل فرم استخدامی:** بصورت الکترونیکی یا کاغذ و قلمی

۵- **برگزاری آزمونها:** بسته به نوع شغل و یافته های تحلیل شغلی از داوطلب آزمونهای روانشناسی، تخصصی، تعیین علاقه، استعداد، هوش، شخصیت، صداقت، امانت داری و ... گرفته می شود.

۶- **مصاحبه:** در قالب گروهی یا انفرادی و بصورت ساختار بندی شده، نیمه ساختار بندی شده و غیر ساختار بندی شده صورت می گیرد. مصاحبه یکی از عمومی ترین ابزارهای گزینش در جهان محسوب می گردد.

۷- **تحقیق و مراجعه به معرفیها و منابع:** به منظور تایید صحت اطلاعات ارائه شده توسط داوطلب در مراحل تکمیل فرم استخدامی و مصاحبه با استفاده از مراجعه به بانک های اطلاعاتی نیروهای انتظامی و دادگاه ها، همسایه ها و کارفرمایان سابق، مدارس و دانشگاه ها این مرحله صورت می گیرد.

۸- **معاینه پزشکی یا بررسی تناسب جسمی داوطلب با شغل:** علاوه بر تناسب فکری و علمی، داوطلب باید از تناسب جسمی نیز برای هر شغلی برخوردار باشد.

۹- تصمیم‌گیری نهایی؛ معمولاً بصورت هسته‌های ۳ یا ۵ نفره در خصوص استخدام یک نفر تصمیم‌گیری خواهد شد و این هیات جهت تصمیم‌گیری نهایی، نظرات خود را به بالاترین مقام سازمان ارجاع خواهد نمود.

در میان ابزارهای گزینشی در دنیا، پرکاربردترین و مهمترین ابزارها عبارتند از: مصاحبه‌های غیر ساختار بندی شده، فرمهای استخدامی، مراجعه به معرفیها و آزمونهای صداقت، تحلیل دستخط یا خط‌شناسی، توانایی و شخصیت. البته از ابزارهای دیگری نظیر تست دروغ‌سنج برای مشاغل حساس استفاده می‌شود که به دلیل عدم دقت زیاد آن زیاد مرسوم نیست.